

3. Analytická část

Obsah

3.1. Obecná část analýzy	3
3.1.1. Základní informace o řešeném území.....	3
3.1.2. Analýza existujících strategických záměrů dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání.....	8
3.1.3. Vyhodnocení dotazníkového šetření	14
3.1.4. Charakteristika školství v řešeném území.....	36
3.1.5. Zajištění dopravní dostupnosti škol v území.....	38
3.1.6. Sociální situace.....	38
3.1.7. Analýza neformálního a zájmového vzdělávání.....	39
3.1.8. Návaznost na dokončené základní vzdělávání.....	40
3.2. Specifická část analýzy	41
3.2.1. Témata MAP v řešeném území.....	41
3.2.2. Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace apod.	41
3.2.2. Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území.....	41
3.3. Východiska pro strategickou část	43
3.2.3. Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů	43
3.2.4. Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území.....	45
3.2.5. SWOT – 3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území.....	46

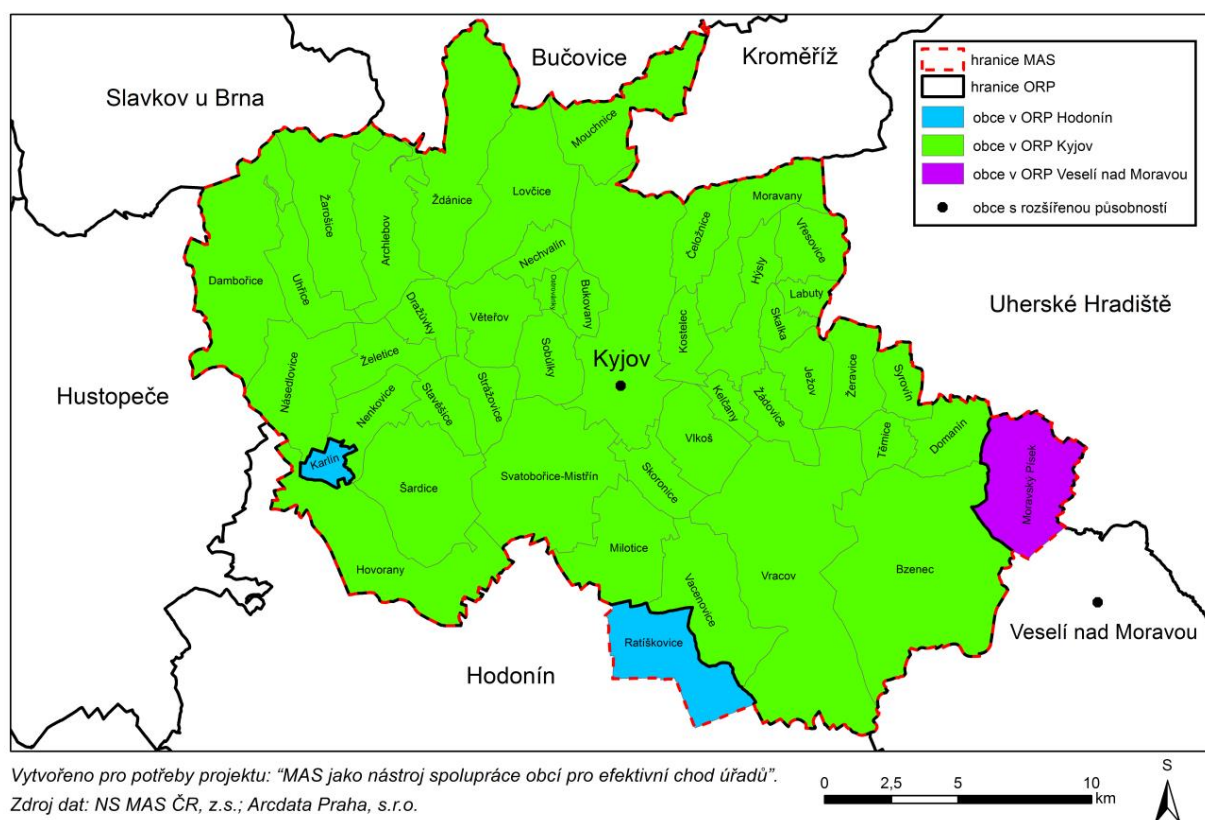
3.1. Obecná část analýzy

Účelem analytické části je v první řadě napomoci nalezení shody na prioritních oblastech ve vzdělávání všech zúčastněných aktérů na území ORP Kyjov a obce Moravský Písek.

3.1.1. Základní informace o řešeném území

Studie analýzy je zpracovávána na území v působnosti MAS Kyjovské Slovácko v pohybu, které je taktéž realizátorem projektu rozvoje vzdělávání. MAS Kyjovské Slovácko v pohybu se skládá z území SO ORP Kyjov a obcí Ratíškovice a Moravský Písek, která náleží pod ostatní správní obvody obcí s rozšířenou působností (viz Obrázek 1). V řešeném území je celkem 43 obcí (viz Tabulka 1), z toho 4 mají status města. Na území ORP Kyjov a obce Moravský Písek se nachází celkem 47 mateřských a základních škol, z toho 39 MŠ a 30 ZŠ. Skladbu školských zařízení charakterizuje Tabulka 2. Na území ORP Kyjov a obce Moravský Písek bylo k 31. 12. 2014 celkem 57 860 obyvatel.

Obrázek 1: Územní vymezení MAS Kyjovské Slovácko

Tabulka 1: Základní informace o řešeném území k 31. 12. 2014

Název	Analýza území ORP Kyjov + obec Moravský Písek v oblasti předškolního a základního vzdělávání
Řešené území	Správní obvod ORP Kyjov a obec Moravský Písek
	Počet obyvatel: 57 860
	Počet obcí: 43
	Rozloha: 48 508 ha
Názvy obcí	Města: Bzenec, Kyjov, Vracov, Ždánice
	Obce: Archlebov, Bukovany, Čeložnice, Dambořice, Domanín, Dražůvky, Hovorany, Hýsly, Ježov, Kelčany, Kostelec, Labuty, Lovčice, Milotice, Moravany, Mouchnice, Násedlovice, Nechvalín, Nenkovice, Ostrovánky, Skalka, Skoronice, Sobůlky, Stavěšice, Strážovice, Svatobořice-Mistřín, Syrovín, Šardice, Těmice, Uhřice, Vacenovice, Věteřov, Vlkoš, Vřesovice, Žádovice, Žarošice, Želetice, Žeravice a Moravský Písek

Zdroj: ČSÚ, ÚÚR Brno, vlastní zpracování, 2016

Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatelstva na území MAS Kyjovské Slovácko v pohybu

Rok		2012	2013	2014
Počet obyvatel celkem		57 987	57 921	57 860
z toho:	muži	28 613	28 603	28 572
	ženy	29 374	29 318	29 288
v tom ve věku:	0 - 14	8 189	8 162	8 197
	15 - 64	39 893	39 568	39 168
	65 +	9 905	10 191	10 495

Zdroj: ČSÚ, ÚÚR Brno, vlastní zpracování, 2016

Tabulka 3: Skladba školských zařízení v území SO ORP Kyjov a obce Moravský Písek

Typ zařízení	Počet
Mateřské a základní školy s 1. stupněm	10
Speciálních škol	3
Mateřská škola státní	15
Mateřská škola soukromá	1
Základní škola s 1. a 2. stupněm	5
Mateřská škola a základní škola s 1. a 2. stupněm	12
Základní škola s 1. stupněm	1
Střední škola	4
Základní umělecká škola	4
Konzervatoř	0
Jazyková škola	0
Vyšší odborná škola	0
Vysoká škola	0

Zdroj: ČSÚ, ÚÚR Brno, vlastní zpracování, 2016

Území ORP Kyjov disponuje dostatečným počtem a dobrým rozmístěním zařízení předškolního a základního školního vzdělávání. Mateřské školy se nachází v 34 obcích, základní školy ve 26 obcích. Ve sledovaném území se nenachází žádná církevní škola. Ve městě Bzenec se nachází jedna soukromá MŠ a jedna soukromá ZUŠ. Ve sledovaném území také působí dvě lesní mateřské školky – Lesní mateřská školka Radovánky Kyjov a Lesní mateřská školka Petrklíč ve Bzenci. Popularita i obsazenost těchto typů školek se pomalu zvyšuje. Nejvíce školských zařízení je samozřejmě ve městě Kyjov. Kyjov je také centrem středoškolského vzdělávání s jedním gymnáziem a dvěma středními školami. Střední škola se také nachází v mnohem menším městě Bzenci. Základní umělecké školy jsou situovány do měst ORP – Kyjov, Vracov, Bzenec, Ždánice.

Počet dětí a žáků k 12. 6. 2015 byl na území MAS Kyjovské Slovácko v pohybu, z. s. v mateřských školách 2 079 a v základních školách 5 121.

Tabulka 4: Počet tříd v mateřských a základních školách na SO ORP Kyjov a obce Moravský Písek

Počet tříd dle typu zařízení	2012	2013	2014
Základní škola	275	270	271
Základní škola (1 a 2 stupeň)	241	235	236
Základní škola (1 stupeň)	34	35	35
Mateřská škola	87	86	84

Zdroj: ČSÚ, ÚÚR Brno, vlastní zpracování, 2016

Celkově v posledních letech se počet tříd na mateřských i základních školách na území SO ORP Kyjov a obce Moravský Písek příliš výrazně nemění.

Tabulka 5: Stručná charakteristika oblasti „kultura a sport“ v území SO ORP Kyjov a obec Moravský Písek

Typ zařízení	Hodnota	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	43	
Stálá kina	4	(včetně letního)
Divadlo	0	
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	17	tzv. Venkovská muzea – jedná se převážně o menší muzea s regionální tematikou
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	5	
Kulturní zařízení ostatní	32	
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	3	nachází se ve Vracově, Kyjově a Ždánicích
Koupaliště a bazény	9	koupaliště plus biotopy, včetně krytých bazénů

-z toho kryté	2	Vřesovice, Bzenec
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	68	normální hřiště
Tělocvičny (vč. školních)	42	v naprosté většině se jedná o školní tělocvičny
Stadiony otevřené	10	
Stadiony kryté	0	
Zimní stadiony kryté i otevřené	0	
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	0	

Zdroj: ČSÚ, ÚÚR Brno, vlastní zpracování, 2016

Téměř ve všech obcích ORP Kyjov se nachází knihovny nebo jejich pobočky. Dvě kina (stálé a letní) nalezneme v Kyjově, další dvě ve městech Vracov a Bzenec. Téměř každá obec vlastní své kulturní zařízení, ať už tzv. „Kulturák, Dělnický dům, Orlovnu“ nebo další. Ve sledovaném území se nachází 17 tzv. Venkovských muzeí. Koupališť je v území 9, z toho jeden biotop v obci Bohuslavice u Kyjova. Hřišť a tělocvičen je pro potřeby obyvatelstva také dostatek. Města a některé větší obce disponují i stadiony.

Tabulka 6: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

Nezaměstnanost	2012	2013	2014
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	4 096	4 308	3 819
Míra nezaměstnanosti (%)	15,21	15,7	15,8

Zdroj: ČSÚ, ÚÚR Brno, vlastní zpracování, 2016

Míra nezaměstnanosti v ORP Kyjov zaznamenala v posledních deseti let dvě vlny nárůstu: první se v letech 2003 až 2005 pohybovala v rozmezí 15 – 16 %, druhá se v letech 2009 - 2011 pohybovala v rozmezí 14 – 16 %. V posledních třech letech se míra nezaměstnanosti udržuje téměř na stejné hodnotě.

Region se přibližuje počtem nezaměstnaných lidí k regionům s nejvyšší mírou.

3.1.2. Analýza existujících strategických záměrů dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

K účelu vymezení a definování směru rozvoje v konkrétní oblasti v dlouhodobém nebo střednědobém časovém horizontu slouží na tuto oblast zaměřená strategie, jako propracovaný plán činností, sledující určitý cíl. Strategický záměr je základním plánem rozvoje oblasti, jak v myšlenkové rovině tak zejména jako zdokumentovaný v písemné podobě. V každém případě je strategický záměr zacílen na stěžejní činnosti v konkrétní oblasti. V obecné rovině lze strategický záměr chápat jako dlouhodobou strategii prováděných soustavných činností, východisko, s nímž by měly být prováděné činnosti v naprostém souladu.

Obec s rozšířenou působností (tzv. obec III. stupně, zkráceně ORP) je mezičlánkem přenesené působnosti samosprávy mezi krajskými a obecními úřady. Obecní úřady ORP mají oproti ostatním obecním úřadům některé oblasti působnosti navíc, a to nejen pro svůj vlastní, základní správní obvod, ale zpravidla i pro další obce v okolí. Rozšířená přenesená působnost je vykonávána pro území odpovídající kritériu dostupnosti, počtu obyvatel, efektivnosti, kvalitě a hospodárnosti výkonu veřejné správy na příslušném stupni. Obecně je rozšířená působnost vybraných obcí vymezena příslušnými právními předpisy. Věcně je rozšířená působnost vymezena v mnoha speciálních oblastech, avšak oblast vzdělávání mezi těmito oblastmi není zařazena.

Své dlouhodobé cíle a priority a s nimi spojené strategické záměry rozvoje si vytváří v návaznosti na strategie na krajské a národní úrovni každé město, každá obec. Dokumenty by měly být vytvářeny v návaznosti na dokumenty krajské a národní úrovně.

Strategickému plánování celkového rozvoje a/nebo rozvoje vybraných oblastí správního území ORP nebyla dříve věnována potřebná pozornost.

Do současnosti definuje město Kyjov, které je zároveň ORP, své dlouhodobé cíle a priority a utváří jednotný pohled na svůj celkový rozvoj v koncepčním dokumentu, kterým je Strategický plán rozvoje města Kyjov pro období let 2013-2020 a v dalších dokumentech, jako např. Program rozvoje města 2015-2018. Jednotlivé obce ve správním obvodu ORP pak také věnují s rozdílnou intenzitou větší či menší pozornost pohledu na svůj celkový rozvoj ve svých programech rozvoje obce, výročních zprávách, investičních plánech, programech a projektových záměrech v rozdílné kvalitě od soupisu či výčtu potřeb po komplexnější dokumenty vytvořené s různou intenzitou zapojení místních obyvatel.

Tabulka 7: Dostupné strategické a relevantní dokumenty – k oblasti / zahrnující oblast vzdělávání

Územní vymezení	Strategický dokument
Dokumenty na národní a nadnárodní úrovni	Strategie vzdělávací politiky 2020
	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2015 – 2020

	Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018
	Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020
	020 Koncepce podpory mládeže 2014 - 2020
	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020
	Strategie sociálního začleňování 2014-2020
	Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020*
	Evropa 2020*
	Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR
	Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání
	Národní plán výuky cizích jazyků
	Strategie romské integrace do roku 2020
	Strategie celoživotního učení ČR
	Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020
	Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018
	Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání
	Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020
Dokumenty na krajské úrovni	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje
	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihomoravském kraji
	Strategie rozvoje Jihomoravského kraje na období 2012-2020
Dokumenty na úrovni ORP Kyjov	Strategie území SO ORP Kyjov v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a volitelné téma krajina
Dokumenty na úrovni institucí v území	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje regionu Kyjovské Slovácko na období 2014-2020
	Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání (ZŠ v území)

Dokumenty na úrovni vzdělávacích institucí v území	Školní vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání (MŠ v území)
	Analýza vzdělávacích potřeb pedagogických pracovníků školy
	Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy (?)
	Plán investic školy

Zdroj: vlastní šetření, vlastní zpracování 2016

Z dostupných údajů je patrné, že Svaz měst a obcí realizoval v rámci projektu Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností, čís. projektu CZ.1.04/4.1.00/B8.00001 aktivitu, v rámci které byla zpracována **Strategie území správního obvodu ORP Kyjov v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a volitelné téma krajina, na období 2015-2024**. Účelem strategie je vymezit a definovat minimálně ve čtyřech oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto čtyřech oblastech pomocí meziobecní spolupráce. Analytické údaje mají přispět k pojmenování společné problematiky, k celkové orientaci ve vybraných oblastech rozvoje a mají otevřít možnost k navázání spolupráce k řešení společných problémových oblastí.

Mezi řešenými tématy je strategie pro oblast školství, konkrétně pro základní školství a předškolní výchovu. Téma se zabývá vyhodnocením stavu vytváření podmínek pro výchovu a vzdělávání na úrovni obce, k tomu uvádí legislativní rámec pro výchovu a vzdělávání. Uvedeno je na základě rozboru získaných statistických dat do roku 2013 pokrytí území co do počtu základních škol, mateřských škol, v tom malotřídních škol, škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a v dalších parametrech, dále pak personální zajištění, v tom počet aktivních pracovníků ve školství. Rozepsány jsou finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi. Vyhodnoceny jsou ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání, kdy po porovnání relevantních údajů byly vyhodnoceny celkové přímé náklady na vzdělávání v roce 2013 v ORP na cca 275 mil. Kč. Nejožehavějším problémem je celková nízká naplněnost některých základních škol a s tím souvisejících potíží obcí tyto školy spravovat a přispívat na jejich provoz. Rozbor dat dokládá výrazný rozdíl mezi finančními prostředky z rozpočtového určení daní (RUD) určených na školství a skutečnými náklady obcí, když některé obce musí vynakládat násobně vyšší finanční prostředky na provoz a další investice, než jsou finanční prostředky z RUD určené na školství. Hodnocena jsou rizika a zpracována je SWOT analýza.

Užitek dokumentu lze spatřovat ve využití souhrnu výsledků analýz analytické části. Je možné čerpat informace ze situační analýzy a finanční analýzy využívající statistických dat do roku 2013. Při dalším plánování rozvoje lze vycházet z očekávání cílových skupin a z analýzy rizik. Nejvýznamnějšími riziky jsou finanční rizika a to především rizika spojená s nedostatkem financí na běžný provoz školy, na opravy a investice, na nákup pomůcek a na platy pedagogů.

Návrhová část reaguje na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň slouží jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Užitek lze brát z poznání struktury problémových oblastí, kterými jsou nedostatečná komunikace a koordinace při řešení problémů v hospodaření škol a školských zařízení a nedostatek míst v mateřských školách. V tom se v oblasti školství dospělo k již dříve (před zpracováním strategie) předpokládaným projektům a nedostatkům.

Město Kyjov definovalo své dlouhodobé cíle a priority a nastavilo jednotný pohled na svůj celkový rozvoj v koncepčním dokumentu, kterým je **Strategický plán rozvoje města Kyjov pro období let 2013-2020**. Mezi řešenými tématy je strategie pro oblast vzdělávání, volnočasových aktivit a cestovního ruchu. V oblasti vzdělávání je cílem podpora a optimalizace školství na území města pro zajištění kvalitního a multioborového vzdělávání pro obyvatele města a širokého okolí, které doplní nové koncepce a formy celoživotního vzdělávání. Užitek dokumentu lze spatřovat v poznání plánovaných aktivit, kterými by mělo být naplněno opatření k dosažení cíle, jako je obnova infrastruktury školských zařízení a modernizace školních pomůcek, zefektivnění sítě škol ve městě cestou vytvoření koncepce celoživotního vzdělávání a rozvoj vzdělávání prostřednictvím zavádění nových prvků výuky a modernizace výukových materiálů. Dokument neobsahuje k oblasti vzdělávání podrobnější specifikaci aktivit a oblast váže pouze na území města Kyjova.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje 2016-2020 je základním strategickým dokumentem pro oblast školství na úrovni kraje, do kterého územně spadá správní území ORP Kyjov. Obsahově se dokument zaměřuje v analytické části zejména na předškolní, základní, střední, vyšší odborné vzdělávání a na rovné příležitosti vzdělávání pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami.

Užitek dokumentu lze spatřovat v poznání navržených priorit (kvality vzdělávání, rovných příležitostí ve vzdělávání, sbližování vzdělávání a trhu práce a efektivity vzdělávání), k nim nastavených cílů, stanovených opatření a znalosti ročního harmonogramu implementace.

Specifickým cílem priority 1 Kvalita vzdělávání je cíl - podporovat kvalitu procesu vzdělávání, monitorování a hodnocení vzdělávání, opatřením, které se dotýká přímo MAP ORP Kyjov takto opatření 1a1 podporovat v rámci MAP na ZŠ matematické, jazykové, polytechnické, občanské a ICT vzdělávání, na MŠ polytechnické vzdělávání; - podporovat pedagogické pracovníky a ředitele škol, opatřeními, které se dotýká s větší či menší intenzitou MAP ORP Kyjov takto podporovat systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), rozvoj kompetencí pro zavádění společného vzdělávání, podporovat vzdělávání ve specifických oblastech, podporovat vzdělávání v oblasti strategického plánování, podporovat sdílení dobré praxe a zavést metodickou podporu vedoucích a řídicích pracovníků škol a školských zařízení; - podporovat polytechnické vzdělávání, environmentální vzdělávání a vzdělávání pro udržitelný rozvoj takto opatřením podporovat nabídku vzdělávání a spolupráci, setkávání a sdílení příkladů dobré praxe; - podporovat bezpečné školní prostředí, takto opatřením realizovat mapování sociálně patologických jevů, podporovat realizaci preventivních programů a vzdělávání metodiků; - podporovat rozvoj cizích jazyků zejména opatřením podporovat další vzdělávání pedagogů a tvorbu metodických materiálů.

Specifickým cílem priority 2 Rovné příležitosti ve vzdělávání je cíl

- podporovat společné vzdělávání takto opatřením podporovat zřizování funkce asistenta pedagoga, činnost specialistů a kompetentnost; - podporovat poradenský systém takto opatřením podpory realizace podmínek činnosti, zlepšovat metodické vedení a přibližovat služby školských poradenských zařízení klientům; - podporovat na úrovni kraje školy a metodická centra pro děti a žáky se zdravotním postižením takto opatřením optimalizace škol a podporou výměny zkušeností a dobré praxe;
- podporovat znevýhodněné takto opatřením standardizace, vytváření personálních kapacit, přenosu dobré praxe a aktivní dotační politiky; - podporovat nadané a talentované děti, žáky a studenty takto opatřením zajišťování odborných kapacit, rozvíjení programů podpory, motivací k soutěživosti.

Specifickým cílem priority 3 Sbližování vzdělávání a trhu práce je cíl - podporovat odborné vzdělávání a spolupráci škol a zaměstnavatelů mj. opatřením podpory partnerství základních a středních škol; - podporovat podnikavost iniciativu a kreativitu takto opatřením podporovat rozvoj podnikatelských postojů a přenos příkladů dobré praxe; - rozvíjet kariérové poradenství takto opatřením podpory výukových programů k rozvoji kariérních kompetencí, podporou poznávání trhu práce a podporou kariérního poradenství; - rozvíjet školy jako centra dalšího profesního vzdělávání takto opatřením podpory vzdělávání pedagogů škol v oblastech kompetencí pro vzdělávání dospělých, podporou nabídky kurzů a zkoušek profesní způsobilosti, podporou marketingu a propagace dalšího profesního vzdělávání.

Specifickým cílem priority 4 Efektivní vzdělávání je cíl

- budovat efektivní sítě škol a školských zařízení jako reakci na procesy a vývoj na národní úrovni takto opatřením zajištění potřebné kapacity škol a podporou rozvoje nabídky vzdělávání; - nastavit efektivní systém financování takto opatřením optimalizace odvodů investičních zdrojů a podpory vybraným programům vzdělávání a služeb.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje regionu Kyjovské Slovácko na období 2014-2020 je strategickým dokumentem zpracovaným místní akční skupinou, v němž je zpracována analýza území MAS, potřeb a požadavků a jsou zde definovány možné cíle podpory finančními prostředky poskytovanými z fondů Evropské unie na tento integrovaný nástroj. Strategie je zpracována jako střednědobý strategický dokument reagující na konkrétní potřeby a požadavky území. Navazuje na dřívější strategické plány Leader a strategie mikroregionů na území MAS, prohlubuje tyto dokumenty, posiluje místní partnerství na území MAS.

Užitek dokumentu lze spatřovat v poznání stávající situace v oblasti a rozboru nových potřeb území s využitím SWOT analýzy definované klíčové oblasti školství, vzdělávání, sociální péče a zdravotnictví pro oblast vzdělávání / školství. Z komplexní analýzy vyplývají nejnaléhavější problémy a z nich plynoucí potřeby pro oblast vzdělávání / školství zejména v kapacitě a financování školství, v oblasti komunikace a koordinace při řešení problémů, výměně zkušeností a sdílení dobré praxe, v personální oblasti a v propojenosti školství s trhem práce.

Užitek dokumentu lze dále spatřovat v možnosti vyhodnocovat stav zařazené oblasti školství, vzdělávání jako priority s nastaveným cílem zajištění kvalitní a dostatečně pestré nabídky

vzdělávání a zapracování návrhu odpovídajících opatření, takto opatřeními podporovat budování technické infrastruktury ve školství, podporovat provázanost praktické a teoretické výuky ve školách a podporovat další vzdělávání a zřizování nových služeb ve školství. Dokument obsahuje výčet jiných strategických dokumentů (specifických, krajských, národních) a vymezení vazby na tyto dokumenty. V dokumentu jsou popsána opatření pro řízení a sledování strategie, uvedeny jsou programové rámce, v tom rámci pro oblast školství, vzdělávání s vymezením vazby na v dokumentu vymezené odpovídající operační programy.

Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání a předškolní výchovu/vzdělávání mají vytvořeny všechny základní a mateřské školy v území. Školní vzdělávací program (ŠVP) ovšem není strategický dokument, je učebním dokumentem, který si škola vytváří, aby realizovala požadavky rámcového vzdělávacího programu (RVP) pro daný obor vzdělávání. Legislativně je ŠVP zakotven v zákoně číslo 561/2004 Sb., ve školském zákoně. RVP definuje ve školství v České republice nejvyšší úroveň vzdělávání spolu s projektem Národní program pro rozvoj vzdělávání (tzv. Bílá kniha). V roce 2004 MŠMT schválilo nové principy v politice pro vzdělávání žáků od 3 do 19 let. Toto rozhodnutí změnilo systém kurikulárních dokumentů, které jsou nyní vytvářeny na dvou úrovních a to na úrovni státní a na úrovni školské. Národní program vzdělávání vymezuje počáteční vzdělávání jako celek a rámcové programy pak vymezují závazné „rámce“ pro jednotlivé etapy vzdělávání (předškolní, základní a střední vzdělávání). RVP vycházejí z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě. RVP vycházejí z koncepce celoživotního učení, formulují očekávanou úroveň vzdělání stanovenou pro všechny absolventy jednotlivých etap vzdělávání a podporují pedagogickou autonomii škol a profesní odpovědnost učitelů za výsledky vzdělávání. Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí. Školní úroveň pak představuje ŠVP, podle kterých se uskutečňuje výuka na jednotlivých školách. Škola vytváří ŠVP pro své žáky v důvěrně známých podmínkách, šitý na míru tomu, co dobře zvládá a způsobem, který si sama stanoví a dál bude rozvíjet. Pedagogové školy se mohou společně radit, pomáhat si, hledat nové možnosti efektivního vzdělávání i nejvhodnější způsoby jeho vymezení v dokumentu. Můžou také vyřadit vše nepodstatné, zatěžující, a nevyhovující. Pedagogům se nabízí propojit to, co možná dosud dělali každý zvlášť a s různými záměry, vytváří si dokument, který bude jejich vlastní, který budou společně obhajovat i realizovat.

Užitek dokumentu ŠVP lze spatřovat v tom, že dává představy o podobě vzdělávání na škole, zahrnuje ucelený obsah učiva, profiluje školu, tím ji odlišuje od ostatních škol a pro území umožňuje porovnávání s ŠVP ostatních škol pro zjišťování vzdělávacích potřeb a plánování společného územního rozvojového záměru pro oblast školství, vzdělávání.

Analýza vzdělávacích potřeb pedagogických pracovníků školy a Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy by měly mít vytvořeny všechny základní a mateřské školy v území. Analýza vzdělávacích potřeb pedagogických pracovníků školy a Plán dalšího

vzdělávání pedagogických pracovníků školy ovšem nejsou strategické dokumenty, měly by to být základní dokumenty o zjištěných vzdělávacích potřebách a plánech na zajištění, zvyšování a prohlubování profesní způsobilosti pedagogických pracovníků.

Užitek takových dokumentů lze spatřovat v tom – pokud jsou dostupné, že mohou být základním vstupem pro zpracování MAP, protože popisují potřeby a plány aktivit škol na území, pro které se MAP zpracovává.

Plán investic (plán rozvoje infrastruktury) by měly mít vytvořeny všechny základní a mateřské školy v území. Užitek takového dokumentu lze spatřovat v tom – pokud je dostupný, že může být základní informací o stavu infrastruktury školy a o tom, jaké investice do infrastruktury jsou potřeba.

SHRNUTÍ ANALÝZY

Z dostupných zdrojů bylo zjištěno, že na území ORP Kyjov byl zpracován dokument **Strategie území správního obvodu ORP Kyjov v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a volitelné téma krajina, na období 2015-2024** a to v rámci meziobecní spolupráce.

Pro účely analýzy lze vidět zejména potřebnost rozboru základních dokumentů škol o zjištěných vzdělávacích potřebách a plánech na zajištění, zvyšování a prohlubování profesní způsobilosti pedagogických pracovníků, případně o stavu a plánu investic do infrastruktury.

3.1.3. Vyhodnocení dotazníkového šetření

V dotazníkovém šetření potřeb mateřských škol v území ORP Kyjov vyplnilo dotazník kompletně 36 ředitelství, což představuje 92,3 %. Výzkumu se v rámci ORP zúčastnilo o 1,5 % ředitelství více než v rámci kraje a o 3,5 % ředitelství více než v rámci ČR.

Pořadí potřeb v jednotlivých oblastech podpory, které by se mohly rozvíjet pomocí OP IROP nebo OP VVV

Pořadí potřeb v území ORP Kyjov v hlavních podporovaných oblastech

1. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení (shoduje se s pořadím v rámci kraje i ČR)
2. Podpora polytechnického vzdělávání (shoduje se s pořadím v rámci kraje i ČR)
3. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti (v rámci kraje i ČR je tato oblast na 5. místě)
4. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání (v rámci kraje i ČR je tato oblast na 3. místě)
5. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativnosti dětí (v rámci kraje i ČR je tato oblast na 6. místě)
6. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti (v rámci kraje i ČR je tato oblast na 4. místě)

Pořadí potřeb v území ORP Kyjov v dalších podporovaných oblastech

1. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol), (shoduje se s pořadím v rámci kraje i ČR)
2. Jazykové vzdělávání (shoduje se s pořadím v rámci kraje i ČR)
3. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence (shoduje se s pořadím v rámci kraje i ČR)

Oblasti rozvoje

TÉMA I. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání

- S výjimkou ukazatele č. 15 *Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince* (30,5 % MŠ) a ukazatele 2. *Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy)*, plánuje ve všech ostatních ukazatelích (19 ukazatelů) úroveň v oblasti Podpory inkluzivního/společného vzdělávání v MŠ významné zlepšení od 61,1 % do 80,6 % MŠ (které vyplnily dotazník) v období 2016-2018.
- Nejvyšší podíl MŠ plánujících zlepšení v období 2016-2020 je v ukazatelích č.: 11 *Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte* (91,7 % MŠ), 4. *Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)* (91,6 % MŠ), 3. *Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy* (88,9 % MŠ), 18. *Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji* (88,9 % MŠ), 8. *Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky* (86,1 % MŠ).
- 69,5 % MŠ vůbec neplánuje zlepšení v ukazateli č. 15 *Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince* a 54,4 % v ukazateli č. 2 *Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy)*. Tato čísla jsou v rozporu s aktuálním průměrným hodnocením MŠ daných ukazatelů v rámci území ORP Kyjov. Např. ukazatel č. 2 hodnotí školy hodnotou 1,83 (*Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP / kraje / republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých MŠ na následující škále: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit), 2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace), 3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení), 4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).* Ukazatel č. 15 hodnotí 1,28 – hodnocení je srovnatelné s hodnocením v rámci kraje i ČR. Vzhledem k četným investicím do rekonstrukce škol v uplynulém období (převyšující kraj i ČR, více viz TÉMA VII. Rozvoj infrastruktury mateřských škol) se dá předpokládat, že byla v rámci území ORP Kyjov řešena bezbariérovost MŠ.

- 44,4 % MŠ uvádí jako překážku rozvoje (ze 13 překážek) v oblasti Podpora inkluzivního/společného vzdělávání nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky), jde o nejvýznamnější překážku rozvoje dané oblasti. Další významnou překážku, na kterou naráží, uvádí 30,6 % MŠ velký počet dětí ve třídách a 8,3 % MŠ (3. nejvýznamnější překážka uváděná v rámci území ORP)) uvádí jako významnou překážku tlak ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému.

Závěry a doporučení:

- Nejhůře hodnocený ukazatel na základě srovnání průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci území ORP a průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci ČR v oblasti Podpora inkluzivního/společného vzdělávání je ukazatel č.3 *Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy a ukazatel č. 4 Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.). Vzhledem k tomu, že oba tyto ukazatele patří k těm, které jsou plánovány MŠ k výraznému zlepšení, je vidět, že si školy nedostatky uvědomují.*
- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony I/ 1.1 -I/ 1.5 (školní asistent, speciální pedagog, školní psycholog, personální podpora MŠ), I/ 2.3 e) Inkluze – Vzdělávání pedagogických pracovníků, I/ 3.1 – Prevence logopedických vad a problémů komunikačních schopností u dětí v MŠ, I/ 3.2 –Individualizace vzdělávání v MŠ.
- Zvýšit úroveň komunikace k dané oblasti uvnitř školy, s odbornou i laickou veřejností.
- Vytvářet systém podpory pro děti se SVP včetně úprav organizace a průběhu vzdělávání v souladu s jejich potřebami.

TÉMA II. A Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti

- Ve všech ukazatelích úrovně čtenářské pregramotnosti (10 ukazatelů) v MŠ je plánováno významné zlepšení od 69,4 % do 83,3 % v období 2016-2018.
- 100 % MŠ plánuje v následujících obdobích (do roku 2020) zlepšení v ukazateli č. 9 *Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské negramotnosti.*
- 14,9 % MŠ vůbec neplánuje zlepšení v ukazateli – č. 4 *Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní).*
- 55,6 % MŠ uvádí jako významnou překážku v dané oblasti čtenářské pregramotnosti nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.), 47,2 % nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj negramotnosti, což souvisí

opět s nedostatkem finanční podpory a 33,3 % uvádí jako 3. nejvýznamnější překážku nezájem rodičů. Zajímavé je, že tutéž překážku (nezájem rodičů) uvádí MŠ v rámci kraje jako 9. nejvýznamnější a v rámci ČR jako 7. nejvýznamnější z 16 překážek.

Závěry a doporučení:

- Nejhůře hodnocený ukazatel na základě srovnání průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci území ORP a průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci ČR v oblasti Podpora čtenářské negramotnosti je ukazatel č. 5 *Ve škole jsou realizovány akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství (např. výstavy dětských knih, knižních ilustrací, malování děje pohádkových příběhů, hry na postavy z kin apod.).* 88,9 % MŠ v území ORP Kyjov plánuje v období 2016-2020 v tomto ukazateli zlepšení.
- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony I/ 2.3 Vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ – DVPP (téma – čtenářská pregramotnost), I/ 2.6 Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro MŠ) a šablony I/ 3.3 Odborně zaměřená setkávání a spolupráce s rodiči dětí v MŠ.
- Využívat ve škole interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské negramotnosti.
- Zvýšit metodickou podporu a sdílení dobré praxe včetně spolupráce s obecními knihovnami.
- Zvýšit úroveň komunikace k této problematice uvnitř školy a výrazně posílit spolupráci s rodiči.
- Realizovat akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství.

TÉMA II. B Podpora rozvoje matematické pregramotnosti

- Ve všech ukazatelích úrovně matematické pregramotnosti (9 ukazatelů) v MŠ plánuje významné zlepšení od 75,0 % do 80,6 % MŠ v období 2016-2018.
- 100 % MŠ plánuje v následujících obdobích (do roku 2020) zlepšení v ukazatelích – č. 8 *Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické negramotnosti* a 9 *Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimedia pro rozvoj matematické negramotnosti*, což je v souladu s tím, že je dané téma 3. prioritou v rámci území ORP Kyjov.
- 11,1 % MŠ neplánuje zlepšení v ukazatelích – č. 3 *Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol* a č. 5 *Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku.*

- 55,6 % MŠ uvádí jako významnou překážku v oblasti matematické negramotnosti nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.) a 44,4 % nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj negramotnosti, což souvisí opět s nedostatkem finanční podpory.

Závěry a doporučení:

- Všechny ukazatele hodnocení aktuálního stavu úrovně v oblasti matematické negramotnosti v území ORP Kyjov jsou v souladu s hodnocením v rámci kraje a ČR.
- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony I/ 2.3 Vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ – DVPP (téma – matematická negramotnost), I/ 2.6 Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro MŠ) a šablony I/ 3.3 Odborně zaměřená setkávání a spolupráce s rodiči dětí v MŠ.
- Zvýšit úroveň komunikace k této problematice uvnitř škol, s odbornou i laickou veřejností (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.), a výrazně posílit spolupráce s rodiči.
- Podpořit aktivity vedoucí k získání finanční podpory pro materiálně - technické zabezpečení, zejména na získávání, výměnu a inovaci pomůcek pro rozvoj matematické negramotnosti.
- Využívat ve škole interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické negramotnosti.

TÉMA III. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativnosti dětí

- Ve všech ukazatelích úrovně kompetencí k iniciativě a kreativnosti dětí v MŠ (8 ukazatelů) plánuje významné zlepšení od 66,7 % do 83,3 % MŠ v období 2016-2018.
- 23,2 % MŠ neplánuje v období 2016-2020 zlepšení v ukazateli č. 8 *Ve škole je v rámci vzdělávacího procesu nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů dětí.*
- 63,9 % MŠ uvádí jako významnou překážku rozvoje, na kterou narážejí v oblasti Podpora kompetencí k iniciativě a kreativnosti dětí nedostatek finančních prostředků pro zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj iniciativy a kreativity a 19,4% MŠ uvádí jako další významnou překážku nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj iniciativy a kreativity, což opět souvisí s nedostatkem finančních prostředků.

Závěry a doporučení:

- Nejhůře hodnocený ukazatel na základě srovnání průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci území ORP a průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci ČR

v oblasti Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí je ukazatel č. 1 *Škola podporuje klíčové kompetence k rozvoji kreativity podle RVP PV*. 91,6 % MŠ (které odevzdaly dotazník) v území ORP Kyjov plánuje v období 2016-2020 v tomto ukazateli zlepšení.

- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony I/ 2.6 Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro MŠ) a šablony I/ 3.3 Odborně zaměřená setkávání a spolupráce s rodiči dětí v MŠ.
- Podporovat aktivity vedoucí k získání stabilní finanční podpory pro materiálně – technické zabezpečení, zejména na získávání, výměnu a inovaci pomůcek, literatury, informačních a komunikačních technologií pro rozvoj kreativity a iniciativy.

TÉMA IV. Podpora polytechnického vzdělávání

- Ve všech ukazatelích úrovně polytechnického vzdělávání v MŠ (11 ukazatelů) plánováno je významné zlepšení od 66,7 % do 83,3 % MŠ v období 2016-2018.
- 100 % MŠ plánuje v následujících obdobích zlepšení v ukazatelích – 3. *Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)* a 9. *Škola informuje a spolupracuje v oblasti polytechnického vzdělávání s rodiči (např. výstavky prací, představení systému školy v oblasti polytechnického vzdělávání, kroužků, aktivit apod.)*, což je v souladu s tím, že je dané téma 2. prioritou v rámci území ORP Kyjov.
- 16,7 % MŠ vůbec neplánuje zlepšení ukazatele – č. 6 *Škola aktivně spolupracuje s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky* a 16,6 % MŠ neplánuje zlepšení ukazatele – 2. *Ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům*.
- 50,0 % MŠ uvádí jako nejvýznamnější překážku v oblasti podpory polytechnického vzdělávání nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání, toto odpovídá nejvyššímu nárůstu četnosti plánovaných investic MŠ u položky – *vybavení prostorů školy pro polytechnické dovednosti*.

Závěry a doporučení:

- Nejhůře hodnocený ukazatel na základě srovnání průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci území ORP a průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci ČR je v oblasti polytechnického vzdělávání ukazatel – 3. *Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)*. Vzhledem k tomuto faktu je pozitivní, že zlepšení tohoto ukazatele plánuje 100% MŠ.
- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony I/ 2.6 Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro MŠ) a šablony I/ 3.3 Odborně zaměřená setkávání a spolupráce s rodiči dětí v MŠ.

- Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti technického, přírodovědného a environmentálního vzdělávání, individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku a využívání informačních a komunikačních technologií v polytechnickém vzdělávání.
- Zvýšit úroveň komunikace k dané oblasti uvnitř školy, s učiteli jiných škol, odbornou i laickou veřejností.
- Podporovat aktivity vedoucí k získání stabilní finanční podpory pro materiálně-technické zabezpečení, zejména na získávání, výměnu a inovaci pomůcek, literatury, informačních a komunikačních technologií pro rozvoj polytechnického vzdělávání (vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod.).
- Zajistit ve škole existenci osoby zodpovědné za rozvoj polytechnického vzdělávání, která je schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům.
- Aktivně spolupracovat s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky.

TÉMA V. Podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí

- Ve všech ukazatelích úrovně v oblasti podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí v MŠ (9 ukazatelů) je plánováno významné zlepšení v období 2016-2020 (66,7 %-83,3 % MŠ).
- Průměrné hodnocení aktuálního stavu v jednotlivých ukazatelích v rámci území ORP Kyjov je v 8 z 9 ukazatelů nižší než v rámci ČR. Nejvyšší podíl MŠ, které neplánují zlepšení je 25 % v ukazateli č. 1 *Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání.* Průměrné hodnocení aktuálního stavu v tomto ukazateli je 3,07 (*Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP / kraje / republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých MŠ na následující škále: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit), 2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace), 3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení), 4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*)
- Hodnocení překážek nebylo v daném tématu prováděno.

Závěry a doporučení:

- Nejhůře hodnocený ukazatel na základě srovnání průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci území ORP a průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci ČR je v oblasti podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí v MŠ ukazatel č. 3 *Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a dětí.* Zlepšení úrovně v tomto ukazateli plánuje v následujícím období 2016-2020 91,7 % MŠ, které vyplnily dotazník.
- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony I/2.1 a I/2.2 Osobnostně sociální rozvoj předškolních pedagogů MŠ, I/2.5

Profesní rozvoj předškolních pedagogů prostřednictvím supervize, I/3.3 Odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči dětí v MŠ.

- Rozvíjet vztah školy k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií.

TÉMA VI. Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

- V tématu podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků byly sledovány dva ukazatele, v obou ukazatelích plánuje zlepšení v období 2016-2020 86,1 % MŠ, které vyplnily dotazník. Ukazatel č. 1 *Pedagogové mají základní znalosti práce s počítačem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (práce s operačním systémem, aplikacemi, soubory, tvorba textových dokumentů apod.)* a ukazatel č. 2. *Pedagogové mají základní znalosti práce s internetem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (vyhledávání, stahování, tisk podkladů pro práci s dětmi, znalost bezpečného chování na internetu apod.)*.
- Průměrné hodnocení aktuálního stavu v jednotlivých ukazatelích v rámci území ORP Kyjov je vyšší než v rámci kraje i v rámci ČR.
- 77,8 % MŠ naráží na překážku rozvoje dané oblasti nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky), 66,7 % ji považuje za nejvýznamnější překážku rozvoje v dané oblasti.

Závěry a doporučení:

- Pro oblast digitálních kompetencí nejsou vysáány žádné šablony zjednodušeného financování.
- Realizovat další vzdělávání pedagogů MŠ v tématu rozvoje digitálních kompetencí.
- Podporovat aktivity vedoucí k získání stabilní finanční podpory na pořízení moderního ICT vybavení, včetně údržby stávající techniky.

TÉMA VII. Rozvoj infrastruktury mateřských škol

Investice v letech 2010-2015:

- a) 58,3 % MŠ v území ORP Kyjov (které vyplnily dotazník) investovalo v posledních pěti letech v rámci evropských projektů do infrastruktury školy; v rámci kraje investovalo o 14,6 % MŠ méně a v rámci ČR o 19,1 % méně; nejčastěji směřovaly investice do položek označených v tabulce č. 24 : Stavby, rekonstrukce (četnost investic v jednotlivých položkách odpovídá možnostem čerpání v rámci evropských projektů)
- *ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy, zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.)* – 38,9 %
 - *stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.* – 27,8 %
 - *stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny* – 16,7 %
- b) 25,0 % MŠ v území ORP Kyjov (které vyplnily dotazník) investovalo v posledních pěti letech v rámci evropských projektů do vnitřního vybavení, v rámci kraje investovalo o

2,6 % MŠ více a v rámci ČR o 1,0 % méně; nejčastěji směřovaly investice do položek označených v tabulce č. 25: Vybavení (četnost investic v jednotlivých položkách odpovídá možnostem čerpání v rámci evropských projektů)

- vybavení třídy – 19,4 %
- nové didaktické pomůcky – 19,4 %
- vybavení herny – 13,9 %
- připojení internetu v hernách, ve škole – 13,9 %

Plán investic v letech 2016-2018

- a. 27,8 % MŠ v území ORP Kyjov (které vyplnily dotazník) plánuje investice v letech 2016-2018 v rámci evropských projektů do infrastruktury školy, nejčastěji směřují investice do položek označených v tabulce č. 24 : Stavby, rekonstrukce
- *stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.* – 47,2 %
 - *ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy, zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.)* – 16,7 %
 - *stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny* – 16,7 %
- b. 33,3 % MŠ v území ORP Kyjov (které vyplnily dotazník) plánuje investice v letech 2016-2018 v rámci evropských projektů do vnitřního vybavení školy, nejčastěji směřují investice do položek označených v tabulce č. 25 : Vybavení
- vybavení herny – 38,9 %
 - nové didaktické pomůcky – 38,9 %
 - vybavení třídy – 36,1 %
 - vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických prac. – 36,1 %
 - *vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností apod.* – 36,1 %

Plán investic v letech 2019-2020

- A. 22,2 % MŠ v území ORP Kyjov (které vyplnily dotazník) plánuje investice v letech 2019-2020 v rámci evropských projektů do infrastruktury školy, nejčastěji směřují investice do položek označených v tabulce č. 24 : Stavby, rekonstrukce
- *stavební úpravy a rekonstrukce tříd* – 13,9 %
 - *stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny* – 13,9 %
 - *stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod* 13,9 %
- B. 27,8 % MŠ v území ORP Kyjov (které vyplnily dotazník) plánuje investice v letech 2019-2020 v rámci evropských projektů do vnitřního vybavení školy, nejčastěji směřují investice do položek označených v tabulce č. 25 : Vybavení

- vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností apod. – 30,6 %
- vybavení prostorů školy pro polytechnické dovednosti – 27,8 %
- interaktivní tabule – 27,8 %
- vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků – 25,0 %

Závěry:

V letech 2010-2015 byl podíl MŠ v území ORP Kyjov, které investovaly v rámci projektů EU do **infrastruktury školy**, významně vyšší než v území kraje (o 14,6 %) a ČR (19,1 %). Lze předpokládat, že stav budov je na vyšší úrovni, než je průměr v kraji a v ČR, i když z poskytnutých dat nelze vyčístit objem investic. Nejčastěji využívaná položka – *ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy; zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.)* má v plánu investic pro následující období klesající tendenci z 38,9 % ve sledovaném období 2010-2015 na 16,7 % v plánovaném období 2016-2018, což je 2,3x méně než v uplynulém období a 8,3 % v období 2019-2020. I tak bude tvořit tato položka významný podíl v plánovaných investicích. MŠ se budou v následujících letech zaměřovat na – *stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.* V této položce nastává navýšení podílu škol plánujících stavět 1,7x (47,2 %). Významný podíl v plánovaném období zaujímá položka - *stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny* (16,7 %). Dochází k navýšení podílu MŠ plánujících investici v položce – *nová výstavba nebo přístavba budov* (o 2,8 %). Minimální hodnoty sledujeme v položkách – *stavební úpravy a rekonstrukce knihovny a tělocvičny*, zejména z důvodů jejich minimálního výskytu v MŠ. Pokud sídlí MŠ a ZŠ ve stejné budově, je knihovna i tělocvična brána jako zařízení pro ZŠ.

- Podíl MŠ, které investovaly z EU v letech 2010-2015 do **vnitřního vybavení** odpovídal situaci v JMK i v ČR (o 2,6 % nižší než v území kraje a o 1,0 % vyšší než v území ČR). Nejčastěji využívaná položka – *vybavení třídy* má v plánu investic pro následující období 2016-2018 stoupající tendenci z 19,4 % ve sledovaném období 2010-2015 na 36,1 % v období, což je 1,8x více než v uplynulém období a 22,2 % v období 2019-2020. Další nejčastěji využívaná položka – *nové didaktické pomůcky* má v plánu investic pro období 2016-2018 tendenci z 19,4 % ve sledovaném období 2010-2015 na 38,9 %, což je 2x více než v uplynulém období a 22,2 % v období 2019-2020. K nejvyššímu nárůstu četnosti investic dochází u položek – *vybavení prostorů školy pro polytechnické dovednosti, vybavení bezbariérovým nábytkem pro děti se SVP, vybavení knihovny*, což je v souladu s prioritami v území ORP Kyjov.

Vypracovala Mgr. Alena Presová, červen 2016

Zdroj - data poskytnutá MŠTM v rámci projektu MAP OP VVV

Interpretace dat z výzkumu potřeb základních škol v území ORP Kyjov

v rámci projektu MAP OP VVV 2014-2020, priority pro MAP

V dotazníkovém šetření potřeb základních škol v území ORP Kyjov vyplnilo dotazník kompletně 30 ředitelství, což představuje 100,0%. Výzkumu se v rámci ORP zúčastnilo o 4,6 % ředitelství více než v rámci kraje a o 4,3 % ředitelství více než v rámci ČR.

Pořadí potřeb v jednotlivých oblastech podpory, které by se mohly rozvíjet pomocí OP IROP nebo OP VVV

Pořadí potřeb v území ORP Kyjov v hlavních podporovaných oblastech

7. Podpora rozvoje matematické gramotnosti (v rámci kraje je tato oblast na 2. místě v rámci ČR na 3. místě)
8. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti (v rámci kraje je tato oblast na 3. místě a v ČR na 2. místě)
9. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení (v rámci kraje i ČR je tato oblast na 1. místě)
10. Podpora polytechnického vzdělávání (v rámci kraje i ČR je tato oblast na 5. místě)
11. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání (v rámci kraje i ČR je tato oblast na 4. místě)
12. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativnosti dětí (v rámci kraje i ČR je tato oblast na 6. místě)

Pořadí potřeb v území ORP Kyjov v dalších podporovaných oblastech

4. Jazykové vzdělávání (shoduje se s pořadím v rámci kraje i ČR)
5. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol), (shoduje se s pořadím v rámci kraje i ČR)
6. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence (shoduje se s pořadím v rámci kraje i ČR)

Oblasti rozvoje

TÉMA I. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání

- S výjimkou ukazatele č. 15 *Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince* (40,0 % ZŠ) plánuje ve všech ostatních ukazatelích (19 ukazatelů) úrovně v oblasti

Podpory inkluzivního/společného vzdělávání v ZŠ významné zlepšení od 66,7 % do 100,0 % ZŠ (které vyplnily dotazník) v období 2016-2020.

- Nejvyšší podíl MŠ plánujících zlepšení v období 2016-2020 je v ukazatelích č. 5 *Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)(100,0 % ZŠ)*, č. 8 *Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky (86,1 % MŠ)*, č. 11 *Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte (96,7 % ZŠ)*, č. 12 *Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent) (96,7 % ZŠ)*.
- 40,0 % ZŠ vůbec neplánuje zlepšení v ukazateli č. 15 *Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince* a 23,3 % v ukazateli č. 2 *Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy)*. Tato čísla jsou v rozporu s aktuálním průměrným hodnocením ZŠ daných ukazatelů v rámci území ORP Kyjov. Např. ukazatel č. 2 hodnotí školy hodnotou 2,03 (*Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP / kraje / republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých MŠ na následující škále: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit), 2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace), 3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení), 4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)*), ukazatel č. 15 hodnotou 1,2 – hodnocení je srovnatelné s hodnocením v rámci kraje i ČR. O příčinách lze pouze spekulovat.
- 86,7 % ZŠ naráží na překážku nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky), tato překážka je 50 % ZŠ považována za nejvýznamnější překážku rozvoje dané oblasti. 63,3 % ZŠ uvádí jako významnou překážku tlak ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému, 60,0 % ZŠ uvádí nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)

Závěry a doporučení:

- Nejhůře hodnocený ukazatel na základě srovnání průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci území ORP a průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci ČR v oblasti Podpora inkluzivního/společného vzdělávání je ukazatel č. 6 *Škola upravuje organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. poskytuje skupinovou výuku pro nadané žáky, skupiny mohou být tvořeny žáky z různých ročníků, doučování apod.)* a ukazatel č. 9 *Škola umí připravit všechny žáky na bezproblémový přechod na další stupeň vzdělávání*. Vzhledem k tomu, že oba tyto ukazatele patří k těm, které jsou plánovány ZŠ

k výraznému zlepšení (90,0 % a 100,0 %) v období 2016-2020, je vidět, že si školy nedostatky uvědomují a plánují jejich zlepšení.

- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony II/ 1.1 -II/ 1.5 (školní asistent, speciální pedagog, školní psycholog, personální podpora ZŠ), II/ 2.1 e) Inkluze – Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ - DVPP v rozsahu 16 hodin, II/ 2.2 – Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ - DVPP v rozsahu 32 hodin – Mentoring, II/ 2.3 –Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 32 hodin, II/2.6 – Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 80 hodin – Mentoring, II/2.7 - Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 80 hodin, II/2.8 Vzdělávání pedagogického sboru ZŠ zaměřené na inkluzi – vzdělávací akce v rozsahu 8 hodin, II/2.9 Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ – Inkluze, II/2.10 - Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv, II/13 – Nové metody ve výuce na ZŠ – Inkluze, II/3.3 – Doučování žáků ohrožených školním neúspěchem, II/3.4 – Příprava na vyučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem, II/4.1 – Odborně zaměřená setkávání a spolupráce s rodiči žáků ZŠ.
- Zajistit v rámci technických možností bezbariérovou školu (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení učeben a dalších prostorů školy), nejhůře hodnocený ukazatel (průměrný aktuální stav) v rámci území ORP Kyjov.
- Zvýšit úroveň komunikace k dané oblasti uvnitř školy, s odbornou i laickou veřejností.
- Vytvářet systém podpory pro děti se SVP včetně úprav organizace a průběhu vzdělávání v souladu s jejich potřebami.

TÉMA II. A Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti

- Ve všech ukazatelích úrovně čtenářské gramotnosti (14 ukazatelů) v ZŠ je plánováno významné zlepšení od 76,6 % do 96,7 % ZŠ v období 2016-2020.
- 96,7 % ZŠ plánuje v následujících obdobích (2016-2020) zlepšení v ukazatelích č. 9 *Ve škole jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih ...)* a č. 12 *Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti např. pro vystavování prací žáků (včetně audiovizuální techniky).*
- 23,4 % ZŠ vůbec neplánují zlepšení v ukazateli č. 7 *Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní) přístupná podle potřeb a možností žáků.* Tento ukazatel je nejvýše hodnocený ukazatel aktuálního stavu v oblasti Podpora čtenářské gramotnosti v území ORP Kyjov hodnotou 3,17 (škála průměrného hodnocení aktuálního stavu viz Téma I). Hodnocení v rámci ORP Kyjov je vyšší než v rámci kraje i ČR.
- 56,7 % ZŠ uvádí jako významnou překážku (hodnocena jako 1. nejvýznamnější v rámci území ORP Kyjov i v území kraje a republiky) v dané oblasti Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na

inovace a výměnu pomůcek k rozvoji gramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.). V rámci kraje a ČR naráží na tuto překážku významně více ZŠ. 36,7 % ZŠ uvádí jako významnou překážku nezáměr ze strany žáků a rodičů. Tato překážka je jako 2. nejvýznamnější hodnocena v rámci území ORP Kyjov, kraje i ČR.

Závěry a doporučení:

- V hodnocení aktuálního stavu ve všech ukazatelích oblasti Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti je hodnocení v rámci území ORP vyšší než hodnocení v rámci kraje i ČR.
- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony II/2.1, II/2.2, II/2.4 a II/2.6 Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – čtenářská gramotnost, II/2.9 Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ – čtenářská gramotnost, II/2.10 Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro ZŠ), II/2.11 Tandemová výuka na ZŠ, II/2.13 Nové metody ve výuce na ZŠ – čtenářská gramotnost, II/3.1 Čtenářský klub pro žáky ZŠ, II/4.1 Odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči žáků ZŠ.
- Zvýšit metodickou podporu a sdílení dobré praxe včetně spolupráce s obecními knihovnami, realizovat akce pro děti na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství.
- Podporovat individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní apod.
- Podporovat aktivity vedoucí k získání stabilní finanční podpory pro materiálně - technické zabezpečení, zejména na získávání, výměnu, inovaci pomůcek pro rozvoj čtenářské gramotnosti a vytváření čtenářsky podnětného prostředí (školní knihovna, čtenářské koutky, nástěnky, místo pro vystavování apod.).

TÉMA II. B Podpora rozvoje matematické gramotnosti

- Ve všech ukazatelích úrovně matematické gramotnosti (11 ukazatelů) plánuje významné zlepšení od 80,0 % do 100 % ZŠ v období 2016-2020.
- 100 % ZŠ plánuje v následujících obdobích (do roku 2020) zlepšení v ukazatelích č. 11 *Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti*, č. 9 *Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti* a č. 10 *Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje matematické gramotnosti*, což je v souladu s tím, že je dané téma 1. prioritou v rámci území ORP Kyjov. To koresponduje také s tím, že minimálně 80 % ZŠ plánuje zlepšení v období 2016-2020 ve všech ukazatelích.
- 66,7 % ZŠ uvádí jako významnou překážku v oblasti matematické gramotnosti nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.), 46,7 % ZŠ nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti

gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.), 36,7 % ZŠ chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku. Zároveň jde o 1., 2. a 3. nejvýznamnější překážky v rozvoji matematické gramotnosti v rámci území ORP.

Závěry a doporučení:

- Nejhůře hodnocený ukazatel na základě srovnání průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci území ORP a průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci ČR v oblasti Podpora matematické gramotnosti je ukazatel č. 9 *Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti*. Jelikož tento ukazatel patří k těm, v nichž 100 % ZŠ plánuje v období 2016-2020 zlepšení, lze předpokládat, že dojde ke zlepšení situace v materiálním zabezpečení pro rozvoj matematické gramotnosti.
- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony II/2.1, II/2.2, II/2.4 a II/2.6 Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – matematická gramotnost, II/2.9 Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ – matematická gramotnost, II/2.10 Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro ZŠ), II/2.11 Tandemová výuka na ZŠ, II/2.13 Nové metody ve výuce na ZŠ – matematická gramotnost, II/3.2 Klub zábavné logiky a deskových her pro žáky ZŠ, II/4.1 Odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči žáků ZŠ.
- Posílit informovanost a spolupráci v oblasti matematické gramotnosti s rodiči (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.).
- Realizovat mimovýukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny apod.).

TÉMA II C Podpora rozvoje jazykové gramotnosti

- Vyjma ukazatele číslo 1 plánují zlepšení ve všech ukazatelích (17 ukazatelů) úrovně rozvoje ve sledované oblasti v období 2016-2020 83,4 % - 100 % ZŠ.
- Žádná ZŠ neplánuje zlepšení v ukazateli č. 1 *Škola podporuje rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (má stanoveny konkrétní cíle)*. I když je průměrné hodnocení aktuálního stavu tohoto ukazatele v rámci ORP Kyjov 2,9 (srovnatelné v rámci kraje i ČR), je v naplnění ukazatele prostor na zlepšení (plyne z hodnocení samotných ZŠ).
- 70,0 % ZŠ uvádí jako významnou překážku v oblasti Podpory rozvoje jazykové gramotnosti nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.), 46,7 % ZŠ nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.), 30,0 % ZŠ chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku. Zároveň jde o 1., 2. a 3. nejvýznamnější překážky v rozvoji jazykové gramotnosti v rámci území ORP.

Závěry a doporučení:

- Nejhůře hodnocený ukazatel na základě srovnání průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci území ORP a průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci ČR v oblasti Podpora matematické gramotnosti je ukazatel č. 9 *Ve škole jsou využívány učebnice, cizojazyčná literatura, mulimédia a další materiály pro rozvoj jazykové gramotnosti* a ukazatel č. 10 *Ve škole existují pravidelné jazykové kroužky, doučování, mimoškolní aktivit.* Oba ukazatelé patří k těm, v nichž ZŠ plánují v období 2016-2020 zlepšení.
- Přehodnotit ŠVP v oblasti konkrétních cílů rozvoje jazykové gramotnosti.
- Realizovat akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti.
- Zpřístupnit knihovnu obsahující cizojazyčnou literaturu pro potřeby žáků.
- Vytvářet dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (výměnné pobyty, eTwinning, apod.)

TÉMA III. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativnosti dětí

- Ve všech ukazatelích úrovně kompetencí k iniciativě a kreativnosti dětí v ZŠ (10 ukazatelů) plánuje významné zlepšení od 73,4 % do 100,0 % ZŠ v období 2016-2020.
- 26,6 % ZŠ neplánuje zlepšení v ukazateli č. 6 *Žáci se aktivně podílejí na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement nebo v obdobných dalších (např. Podnikavá škola), a/nebo se aktivně podílejí na přípravě a realizaci projektů školy.*
- 63,3% ZŠ uvádí jako významnou překážku rozvoje, na kterou narážejí v oblasti Podpora kompetencí k iniciativě a kreativnosti dětí nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku, 50,0 % ZŠ malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami a 46,7 % ZŠ nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity.

Závěry a doporučení:

- Nejhůře hodnocený ukazatel na základě srovnání průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci území ORP a průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci ČR v oblasti Podpora kompetencí k iniciativě a kreativnosti dětí je ukazatel č. 10 *Ve škole je v rámci vzdělávacího procesu nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů žáků.* 86,7 % ZŠ (které odevzdaly dotazník) v území ORP Kyjov plánuje v období 2016-2020 v tomto ukazateli zlepšení.
- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony II/ 2.2, II/2.4. II/2.6 Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – Mentoring, II/2.9 Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ, II/2.10 Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro ZŠ), II/2.11 Tandemová výuka na ZŠ, II/2.13 Nové metody ve výuce na ZŠ, II/3,2 Klub zábavné logiky a deskových her pro žáky ZŠ, II/4.1 Odborně zaměřená setkávání a spolupráce s rodiči dětí v ZŠ.

- Podporovat aktivity vedoucí k získání stabilní finanční podpory pro materiálně – technické zabezpečení, zejména na získávání, výměnu a inovaci pomůcek, literatury, informačních a komunikačních technologií pro rozvoj kreativity a iniciativy.
- Nastavit ve škole v rámci vzdělávacího procesu bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů žáků.
- Zvažovat aktivní podíl žáků na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement nebo v obdobných dalších (např. Podnikavá škola), a/nebo zajistit aktivní podíl na přípravě a realizaci projektů školy - nejhůře hodnocený ukazatel v popisované oblasti (průměrný aktuální stav) v rámci území ORP Kyjov.

TÉMA IV. Podpora polytechnického vzdělávání

- Vyjma ukazatelů číslo 9 a 10 plánují zlepšení ve všech ukazatelích (20 ukazatelů) úrovně rozvoje ve sledované oblasti v období 2016-2020 73,3 % - 96,7 % ZŠ.
- 96,7 % ZŠ plánuje v následujících obdobích zlepšení v ukazateli č. 7 *Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru* a 96,6 % v ukazateli č. 4 *Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol.*
- 70,0 % ZŠ vůbec neplánuje zlepšení ukazatele č. 10 *Na škole probíhá výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLILL* a 26,7 % ukazatele č. 19 *Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání (např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu ad.).* Ukazatel č. 10 má nejhorší aktuální hodnocení současného stavu v rámci území ORP Kyjov, což souvisí s 3. nejvýznamnější překážkou rozvoje - učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v CLILL a ochotou ZŠ realizovat výuku v CLILL
- 73,3 % ZŠ uvádí jako nejvýznamnější překážku v oblasti podpory polytechnického vzdělávání nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků a a 56,7 % ZŠ absenci pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechniky.

Závěry a doporučení:

- 15 z 20 ukazatelů rozvoje oblasti Podpora polytechnického vzdělávání ve srovnání průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci území ORP a průměrného hodnocení aktuálního stavu v rámci ČR vykazuje nižší úroveň, v souladu s tím je snaha o zlepšení stavu v jednotlivých ukazatelích, vyjma ukazatele č. 10. Zde může jít o nezáměr škol realizovat výuku některých témat v cizích jazycích.
- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony II/ 2.9 Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ, II/2.10 Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro ZŠ), II/2.11 Tandemová výuka na ZŠ, II/2.13 Nové metody ve výuce ZŠ, II/3.2 Klub zábavné logiky a deskových her pro žáky ZŠ a šablony II/4.1 Odborně zaměřená setkávání a spolupráce s rodiči dětí v ZŠ.
- Zajímat se o spolupráci školy se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření.
- Inspirovat se příklady dobré praxe ohledně výuky vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLILL.

- Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti technického, přírodovědného a environmentálního vzdělávání, individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku a využívání informačních a komunikačních technologií v polytechnickém vzdělávání.
- Podporovat aktivity vedoucí k získání stabilní finanční podpory pro materiálně – technické zabezpečení, zejména na získávání, výměnu a inovaci pomůcek, literatury, informačních a komunikačních technologií pro rozvoj polytechnického vzdělávání (vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod.).

TÉMA V. Podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí

- Ve všech ukazatelích úrovně v oblasti podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí v ZŠ (12 ukazatelů) je plánováno významné zlepšení v období 2016-2020 (od 80,0 % do 93,3 % ZŠ).
- Průměrné hodnocení aktuálního stavu v jednotlivých ukazatelích v rámci území ORP Kyjov je srovnatelné s hodnocením v rámci kraje i v rámci ČR. Nejvyšší podíl ZŠ, které neplánují zlepšení je 20,0 % v ukazateli č. 1 *Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání*. Průměrné hodnocení aktuálního stavu v území ORP Kyjov v tomto ukazateli je 3,03 (*Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP / kraje / republiky vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých MŠ na následující škále: 1. Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit), 2. Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace), 3. Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení), 4. Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)*), což je srovnatelné s hodnocením v rámci kraje i ČR.
- Hodnocení překážek nebylo v daném tématu prováděno.

Závěry a doporučení:

- Z průměrného aktuálního hodnocení ukazatelů rozvoje hodnocené oblasti (rozmezí od 2,60 do 3,03) vyplývá, že rozvoj této oblasti považují ZŠ za realizovanou oblast s prostorem pro zlepšení.
- Zlepšení lze částečně realizovat čerpáním finančních prostředků prostřednictvím projektů zjednodušeného financování -šablony pro téma V.

TÉMA VI. Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

- Vyjma ukazatele číslo 3 plánují zlepšení ve všech ostatních ukazatelích (8 ukazatelů) úrovně rozvoje ve sledované oblasti v období 2016-2020 83,4 % - 93,3 % ZŠ.
- 44,3 % ZŠ neplánuje zlepšení ukazatele č. 3 *Pedagogové využívají možností BYOD pro konkrétní projekty žáků (umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení typu ICT, tj. notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)*, přitom průměrné hodnocení aktuálního stavu v tomto ukazateli v rámci území ORP Kyjov je 1,37 (shodné s hodnocením v rámci kraje i ČR). ZŠ narážejí na překážku neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy (různorodé

operační systémy apod.). Lze také předpokládat neochotu k využívání možností používat ve výuce technická zařízení žáků.

- Průměrné hodnocení aktuálního stavu v jednotlivých ukazatelích v rámci území ORP Kyjov je ve všech ukazatelích srovnatelné s hodnocením v rámci kraje i ČR.
- 76,7 % ZŠ naráží na překážku rozvoje dané oblasti nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky), 63,3 % ji považuje za nejvýznamnější překážku rozvoje v dané oblasti.

Závěry a doporučení:

- Čerpat finanční prostředky prostřednictvím projektů zjednodušeného financování – šablony II/2.9 Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ, II/2.10 . Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro ZŠ), II/2.11 Tandemová výuka na ZŠ, II/2.13 Nové metody ve výuce ZŠ, II/3.2 Klub zábavné logiky a deskových her pro žáky ZŠ.
- Realizovat další vzdělávání pedagogů ZŠ v tématu rozvoje digitálních kompetencí.
- Podporovat aktivity vedoucí k získání stabilní finanční podpory na pořízení moderního ICT vybavení, včetně údržby stávající techniky.
- Sdílet dobrou praxi v možnostech využití BYOD pro konkrétní projekty žáků (umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení typu ICT, tj. notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.).

TÉMA VII. Rozvoj infrastruktury základních škol

Investice v letech 2010-2015:

- c) 43,3 % ZŠ v území ORP Kyjov (*počet ZŠ, které v uplynulých 5 letech investovaly v rámci projektů EU alespoň do jedné z 15 položek staveb a rekonstrukcí vztažený k celkovému počtu ZŠ v rámci ORP/kraje/ČR, které vyplnily dotazník*) investovalo v posledních pěti letech v rámci evropských projektů do infrastruktury školy; v rámci kraje investovalo o 9,1 % ZŠ více a v rámci ČR o 9,4 % ZŠ více; nejčastěji směřovaly investice do položek označených v tabulce č. 24 : Stavby, rekonstrukce (četnost investic v jednotlivých položkách odpovídá možnostem čerpání v rámci evropských projektů)
- *ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy, zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.)* – 36,7 %
 - *stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.* – 16,7%
 - *stavební úpravy a rekonstrukce kmenových tříd* – 10,0 %
 - *stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny* – 10,0 %
- d) 83,3 % ZŠ v území ORP Kyjov (*počet ZŠ, které v uplynulých 5 letech investovaly v rámci projektů EU alespoň do jedné z 19 položek vybavení vztažený k celkovému počtu ZŠ v rámci ORP/kraje/ČR, které vyplnily dotazník*) investovalo v posledních pěti letech v rámci evropských projektů do vnitřního vybavení, v rámci kraje investovalo o 11,0 % ZŠ více a v rámci ČR o 6,7 % více; nejčastěji směřovaly investice do položek označených v tabulce č. 25: Vybavení (četnost investic v jednotlivých položkách odpovídá možnostem čerpání v rámci evropských projektů)

- interaktivní tabule – 63,3 %
- audiovizuální technika (televize, projektory apod.) – 60,0 %
- software pro ICT techniku – 56,7 %
- vybavení počítačové učebny (stolní počítače) – 50,0 %

Plán investic v letech 2016-2018

- c. 77,7 % ZŠ v území ORP Kyjov (počet ZŠ, které v uplynulých 5 letech investovaly v rámci projektů EU alespoň do jedné z 15 položek staveb a rekonstrukcí vztažený k celkovému počtu ZŠ v rámci ORP Kyjov, které vyplnily dotazník) plánuje investice v letech 2016-2018 v rámci evropských projektů do infrastruktury školy, nejčastěji směřují investice do položek označených v tabulce č. 24 : Stavby, rekonstrukce
- stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod. – 56,7 %
 - stavební úpravy a rekonstrukce kmenových tříd – 23,3 %
 - stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny – 23,3 %
 - bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce – 20,0 %
 - ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov – 20 %
 - stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny, družiny, klubu – 20,0 %
- d. 70,0 % ZŠ v území ORP Kyjov (počet ZŠ, které v uplynulých 5 letech investovaly v rámci projektů EU alespoň do jedné z 19 položek vybavení vztažený k celkovému počtu ZŠ v rámci ORP Kyjov, které vyplnily dotazník) plánuje investice v letech 2016-2018 v rámci evropských projektů do vnitřního vybavení školy, nejčastěji směřují investice do položek označených v tabulce č. 25 : Vybavení
- vybavení počítačové učebny – 50 %
 - vybavení mobilní počítačové učebny (např. notebooky, tablety) – 46,7 %
 - software pro ICT techniku – 46,7 %
 - vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností apod. – 46,7 %

Plán investic v letech 2019-2020

- C. 63,3 % ZŠ (počet ZŠ, které v uplynulých 5 letech investovaly v rámci projektů EU alespoň do jedné z 15 položek staveb a rekonstrukcí vztažený k celkovému počtu ZŠ v rámci ORP Kyjov, které vyplnily dotazník) v území ORP Kyjov plánuje investice v letech 2019-2020 v rámci evropských projektů do infrastruktury školy, nejčastěji směřují investice do položek označených v tabulce č. 24 : Stavby, rekonstrukce
- stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod. – 30,0 %
 - ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov – 30 %
 - stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny, družiny, klubu apod. – 26,7 %

- D. 73,3 % ZŠ (počet ZŠ, které v uplynulých 5 letech investovaly v rámci projektů EU alespoň do jedné z 19 položek vybavení vztažený k celkovému počtu ZŠ v rámci ORP Kyjov, které vyplnily dotazník) v území ORP Kyjov plánuje investice v letech 2019-2020 v rámci evropských projektů do vnitřního vybavení školy, nejčastěji směřují investice do položek označených v tabulce č. 25 : Vybavení

-vybavení počítačové učebny (stolní počítače) – 40,0 %

- software pro ICT techniku – 36,7 %

-vybavení kmenových tříd – 33,0 %

Závěry:

- V letech 2010-2015 byl podíl ZŠ v území ORP Kyjov, které investovaly v rámci projektů EU do infrastruktury školy, nižší než v území kraje (o 9,1 %) a ČR (9,4 %). Z poskytnutých dat nelze vyčíst objem investic. Nejčastěji využívaná položka – *ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy; zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.)* má v plánu investic pro následující období klesající tendenci z 36,7 % ve sledovaném období 2010-2015 na 20,0 % v plánovaném období 2016-2018, 26,7 % v období 2019-2020. I tak bude tvořit tato položka významný podíl v plánovaných investicích. ZŠ se budou v následujících letech zaměřovat na – *stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.* V této položce nastává navýšení podílu škol plánujících stavět 3,4 x v období 2016-2020 a 1,8 x v období 2019-2020 oproti období 2010-2015. Významný podíl v plánovaném období zaujímá položka – *stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny* (16,7 %). Minimální hodnoty sledujeme v položkách – *stavební úpravy a rekonstrukce odborných učeben*.
- Podíl ZŠ, které investovaly z EU v letech 2010-2015 do vnitřního vybavení byl o 10,0 % nižší než v rámci kraje a o 6,7 % nižší než v ČR. Významnou položkou je vybavení počítačové učebny, do této položky ve sledovaném uplynulém období investovalo 50 % ZŠ a stejný podíl plánuje investice do této položky v období 2016-2019, v období 2019-2020 pak 40 % ZŠ. Podobný vývoj nastává i u položky vybavení mobilní počítačové učebny a software pro ICT techniku. Nejvyšší nárůst četnosti využití položek je u vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na sdílení zkušeností z výuky, na rozvoj jednotlivých gramotností apod. V plánu investic pro následující období 2016-2018 má stoupající tendenci z 13,3 % ve sledovaném období 2010-2015 na 46,7 % ZŠ v období, což je 3,5 x více než v uplynulém období, školy tak projevují zájem na rozvoji jednotlivých gramotností.
- Z dat Rozvoj infrastruktury základních škol vyplývá významné plánované navýšení četnosti investic do infrastruktury škol z 43,3 % ZŠ v uplynulém sledovaném období na 77,7 % ZŠ v období 2016-2020 a 63,3 % ZŠ v období 2019-2020.

Tabulka 8: Základní informace týkající se mateřských škol v území ORP Kyjov a obci Moravský Písek

Počet MŠ		
Celkový počet	43	
Zřizovatel obec	40	
Zřizovatel kraj	3	
Jiný zřizovatel	0	
Běžné	42	
Speciální	1	
Vývoj počtu žáků v MŠ		
Celkový počet	2012/2013	1908
	2011/2012	1856
	2010/2011	1837
	2009/2010	1776
Běžné třídy	2012/2013	1888
	2011/2012	1834
	2010/2011	1816
	2009/2010	1757
Speciální třídy	2012/2013	20
	2011/2012	22
	2010/2011	21
	2009/2010	19
Obsazenost školy v porovnání s celkovou kapacitou	Kapacita	2239
	Počet žáků	1908
	Naplněnost	85,2%
Vývoj počtu pracovníků (za posledních 5 let)		
Počet učitelů	2012/2013	143,44
	2011/2012	141,544
	2010/2011	136,427
	2009/2010	132,427
Počet dalších pedagogických pracovníků	2012/2013	6,1
	2011/2012	8,5
	2010/2011	5,3
	2009/2010	7,3
Počet nepedagogických pracovníků	2012/2013	52,85
	2011/2012	50,75
	2010/2011	47,828
	2009/2010	46,725
Hospodaření školy		
Celkem přímé náklady ve vzdělávání	66 713 000 (2013)	
Technický stav a vybavenost ZŠ		

Školní jídelny (MŠ a ZŠ)	57
Počet stravovaných žáků MŠ	1847

Zdroj: Data poskytnutá MŠTM v rámci projektu MAP OP VVV, vlastní zpracování, 2016

- Plánované investice do vybavení se soustřeďují na zlepšení materiální základny oblasti Podpora rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků, což koresponduje s překážkou, na kterou naráží v této oblasti 76,7 % ZŠ a 63,3% ZŠ ji považuje za 1. nejvýznamnější. Zlepšení materiální základny v oblasti ICT techniky může ovlivnit rozvoj všech sledovaných oblastí.
- K vysokému navýšení četnosti investic do vybavení dochází také u položky vybavení bezbariérovým nábytkem, přístroji, elektronikou pro žáky se SVP, což souvisí se změnami, které čekají školy od 1. 9. 2016 – inkluze žáků se SVP.

Z výzkumu potřeb mateřských a základních škol v rámci projektu OP VVV 2015-2020 vyplývá základní problém, s nímž se potýká mateřské a základní školství, a to je podfinancování. Ve všech sledovaných oblastech naráží školy na překážku nedostatek financí a tuto překážku označují za nejvýznamnější.

3.1.4. Charakteristika školství v řešeném území

Základní a mateřské školství na Kyjovsku je stabilizované a funguje jako celek dobře. Celkový počet škol je vzhledem k území velký, školy jsou v obvodu rozmístěny rovnoměrně. Ve většině obcí je alespoň mateřská škola. Dobře funguje síť malotřídních škol v menších obcích, kde je nízký počet žáků a třídy se proto musí spojovat.

Celková naplněnost škol je vzhledem ke kapacitě více než poloviční. Počty žáků jsou dlouhodobě stabilní, mírně rostoucí. Počty žáků odrážejí demografickou křivku v regionu. Nižší je naplněnost především v malých obcích, což může způsobovat problémy obcí jako zřizovatelů se správou těchto škol.

Učitelů celkem 309,1 z toho 254 žen (82%).

ZUŠ jsou zřizovány obcemi, na jejichž území působí a mají odloučená pracoviště v okolních obcích. Celkově jsou zastoupeny všechny obory.

Tabulka 9: Základní informace týkající se základních škol v území ORP Kyjov a obci Moravský Písek

Počet ZŠ	
Celkový počet	31
Zřizovatel obec	28
Zřizovatel kraj	3
Jiný zřizovatel	0
Běžné	28
Speciální	3
Úplné	19

Neúplné	12	
Malotřídní	8	
Vývoj počtu žáků v ZŠ		
Celkový počet (2012/2013)	Žáků 4287 kapacita 7940	
Obsazenost školy v porovnání s celkovou kapacitou je	54 %	
Vývoj počtu pracovníků (za posledních 5 let)		
Počet učitelů	2012/2013	318,58
	2011/2012	320,231
	2010/2011	317,8
	2009/2010	319,941
Počet dalších pedagogických pracovníků	2012/2013	28,728
	2011/2012	29,561
	2010/2011	28,004
	2009/2010	28,526
Počet nepedagogických pracovníků	2012/2013	91,539
	2011/2012	94,565
	2010/2011	100,764
	2009/2010	101,355
Hospodaření školy		
Celkem přímé náklady ve vzdělávání	152 501 000 (r. 2013)	
Technický stav a vybavenost ZŠ		
Školní jídelny (MŠ a ZŠ)	57	
Počet stravovaných žáků ZŠ	3193	
Dostupnost ŠD a ŠK ,	45 oddělení 1434 žáků (90% žáků z 1. st.)	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2016

Tabulka 10: Základní umělecké školy v ORP Kyjov a obci Moravský Písek

Celkový počet ZUŠ	3
Počet pedagogů	36,033
Počet nepedagogů	4,105
Celkem přímé náklady ve vzdělávání	16 608 000 (r. 2013)
Obory	Hudební Taneční Výtvarný Dramatický Hudební nauka

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2016

3.1.5. Zajištění dopravní dostupnosti škol v území

Dopravní dostupnost škol v regionu je dobrá. Všechny školy jsou pro žáky dostupné pěšky, hromadnou dopravou (autobusy a vlaky) případně autem (v případě že žáky do škol a školských zařízení vozí rodiče vlastními auty)

Frekvence spojů hromadné dopravy je přizpůsobena školnímu vyučování, v době před začátkem výuky a po jejím skončení jsou spoje posíleny.

Dobrá dostupnost je i v případě, že rodiče vyberou pro své dítě i jinou školu než přímo v místě bydliště (nebo nejbližší k místu bydliště).

3.1.6. Sociální situace

Analýza sociálně-patologických jevů v okrese Hodonín

Výskyt rizikových projevů chování ve školách a školských zařízeních

Z dotazníků pro školní metodiky prevence a z mapování rizikového chování při hodnocení Minimálních preventivních programů na školách vyplynulo, že nejčastějšími problémy škol v oblasti projevů rizikového chování u dětí a mládeže jsou:

- Kouření
- Záškoláctví
- Alkohol
- Šikana / nejčastěji vyloučení jednotlivce z kolektivu a psychická šikana/
- Marihuana
- Kriminalita /převážně krádeže/
- Sebepoškozování, poruchy příjmu potravy
- Ojediněle projevy rasismu, netolismu /patologické hráčství/, závislosti na politickém a náboženském extremismu

V souvislosti s hodnocením Minimálních preventivních programů kraj rovněž úzce spolupracuje s metodiky prevence Pedagogicko-psychologických poraden v jednotlivých okresech.

Analýza sociálně - patologických jevů - Mapování výskytu rizikového chování u dětí a mládeže sice neřeší jejich příčiny, ale všechna zjištění pomohou při zacílení preventivních aktivit nejen u specifické primární prevence, ale také u prevence sekundární a terciární. Týká se především problematiky kouření a užívání alkoholu u dětí a mládeže.

Škola jako instituce nemůže problematiku výskytu rizikového chování řešit a zvládnout sama. V oblasti primární prevence je zapotřebí spolupráce všech zainteresovaných subjektů. Pro včasnou intervenci je nutné prohloubit rovněž spolupráci s OSPOD. Primární odpovědnost zůstává i nadále na rodině.

3.1.7. Analýza neformálního a zájmového vzdělávání

Z vlastního šetření vyplývá, že v ORP Kyjov a obci Moravský Písek je hustá síť spolků, sdružení a jiných organizací nabízejících neformální a zájmové vzdělávání dětem.

Pro maminky s dětmi je v regionu poměrně dost mateřských a rodinných klubů, klubíček apod. Většinou se však jedná o založení klubu z iniciativy maminek a na chod klubů a kvalitní materiálně technické zázemí je často velmi málo finančních prostředků.

Ze zájmových sportovních aktivit mohou děti v regionu navštěvovat například karate (Karate klub Kyjov...), letecké modeláře, šachové kroužky, taneční kluby (Taneční klub Orion z.s....), gymnastiku (Gymnastický a taneční klub Kyjov...), tenisové kluby (tenisový klub NTC Kyjov...), aerobic (Aerobic N.K. Kyjov, z.s....), atletický klub (Atletický klub Kyjov...), basketbalový oddíl (basketbalový oddíl Jiskra Kyjov...), biketrial (Biketrial Kyjov), hokejbal, florbal apod. Fotbal je nejrozšířenějším sportem v obcích na Kyjovsku (33 obcí disponuje fotbalovým hřištěm).

Ve městech Kyjov, Vracov a Ždánice je možnost navštěvovat domovy dětí a mládeže (DDM). Ty nabízí dětem nepřeborné množství aktivit – sportovní kroužky, tvořivé kroužky, umělecké, taneční, rukodělné, hudební a jazykové kroužky. Z posledních dostupných informací kroužky v DDM Kyjov navštěvuje 719 dětí, DDM ve Vracově 300 a ve Ždánicích se jedná o 170 žáků. Širokou škálou kurzů, kroužků a aktivit pro děti a jejich rodiče se zabývají také Centra pro rodinu (Kyjov, Ježov, Vacenovice, Domanín, Těmice, Vlkoš, Dražůvky a Svatobořice-Mistřín). Centrum pro rodinu Kyjov nabízí například – kurz šermu, korálkování či rodinné terapie.

V regionu je také velké množství folklórních souborů. Ať už se jedná o regionální tance, zpěvy či dechové a cimbálové muziky. Cílem těchto aktivit je také zachovávání tradic či budování vztahu k místu, odkud pocházíme.

Výrazné zastoupení v regionu mají i mládežnické oddíly rybářů, myslivců či hasičů. Populární jsou soutěže mladých hasičů či rybářů.

Významný vliv na volnočasové aktivity dětí má i Junák neboli skaut. Jedná se o největší organizaci dětí a mládeže v Česku. Skautské oddíly ve sledovaném území vyvíjí celoroční zájmovou činnost pro děti a mládež a pořádají pravidelná setkávání s cílem propojování mladých lidí a vytváření vztahu k rodnému místu. V obci Kostelec se skauti starají o místní faunu a flóru s cílem environmentálního vzdělávání a vytváření vazeb k obci.

V době letních prázdnin mnoho aktérů v neformálním vzdělávání připravuje pro děti příměstské či letní tábory. Příměstské i letní tábory pro děti připravují například domy dětí a mládeže, ČSOP Kyjov, Junák a další.

Z šetření vyplynulo, že je potřeba dobudovat dopravní hřiště pro dopravní výchovu a učebny v přírodě pro potřeby DDM. Úskalím je také financování různých materiálů do kroužků (výtvarné potřeby, vybavení dílen...).

Jako jedna ze slabých stránek se ukázala i špatná spolupráce, koordinace a propagace neformálních a volnočasových aktivit. Chybí tak jednotný „sborník“ spolků, kroužků a jimi pořádaných akcí. Z tohoto důvodu pak často dochází k termínovému krytí akcí.

3.1.8. Návaznost na dokončené základní vzdělávání

- Vazba na středoškolské vzdělávání – učiliště, gymnázia, obchodní akademie, průmyslové školy, apod.
- Možnosti uplatnění na trhu práce

Ve sledovaném území ORP Kyjov a obce Moravský Písek fungují čtyři střední školy. Tři v Kyjově

- Klvaňovo gymnázium a Střední zdravotnická škola Kyjov, příspěvková organizace
- Střední škola automobilní Kyjov, příspěvková organizace
- Střední odborné učiliště Kyjov, příspěvková organizace

a jedna ve Bzenci

- Střední škola gastronomie, hotelnictví a lesnictví Bzenec, příspěvková organizace.

Znalosti žáků přecházejících ze základních škol na školy střední jsou ve sledovaném území téměř vyrovnané a nelze tak rozpoznat z jaké základní školy žáci přichází, z čehož vyplývá stejná úroveň znalostí žáků 9. tříd. Obecně však klesá tato úroveň. V území ORP Kyjov a obce Moravský Písek byla identifikována pouze jedna základní škola, ze které přichází žáci s častými kázeňskými přestupky. Obecně platí, že žákům ZŠ a hlavně jejich rodičům chybí soudnost při rozhodování, na jakou střední školu nastoupí. Na střední školy v území ORP Kyjov a obce Moravský Písek se nekonají přijímací zkoušky, žáci jsou tedy v drtivé většině případů přijati na obor a školu, který si vybrali a to má za následek ztrátu jejich motivace k dalšímu studiu a vykazovat i minimální úsilí. Je to způsobeno úbytkem dětí a žáků a způsobem financování škol. Častým řešením žáků, kteří vybraný obor neovládají je přechod v rámci školy na jiné, jednodušší obory. Čím dál častější je také předčasné ukončení školy (nedostudování), převážně z důvodu ekonomické situace v rodině.

Dle statistik poskytnutých Úřadem práce bylo potvrzeno, že pracovní místa a uplatnitelnost na trhu práce absolventů v daném území je, zvláště pak u řemeslných oborů. Absolventům bohužel chybí motivace a nabízené finanční ohodnocení jim připadá nedostačující. Celkový podíl nezaměstnaných na ORP Kyjov k 31. 5. 2016 činil 6,3 %. Kvalifikační struktura uchazečů o zaměstnání na ORP Kyjov k 31. 12. 2015 byla následující: 20 % uchazečů se základním vzděláním, 38 % uchazečů vyučených, 27 % s maturitou a 15 % uchazečů s ostatním vzděláním. Největšími zaměstnavateli na Kyjovsku ke konci roku 2014 byli Nemocnice Kyjov, VETROPACK MORAVIA GLASS, a.s. a Šroubárna Kyjov, spol. s r.o. Na okrese Hodonín je největší poptávka po řemeslnících a opravářích, obsluze strojů, dále jsou žádání montéři, pracovníci ve službách a prodejci.

Na základě výše popsaných skutečností lze konstatovat, že pokud se nezmění způsob financování škol a střední školy budou závislé na každém jednom žákovi, úroveň a prestiž škol bude stále klesat.

3.2. Specifická část analýzy

3.2.1. Témata MAP v řešeném území

Témata MAP ORP Kyjov – vzdělání v pohybu jsou rozdělena do tří částí: povinná opatření, doporučená opatření a průřezová a volitelná opatření.

Povinná opatření:

- Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita
- Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání
- Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Doporučená opatření:

- Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
- Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
- Kariérové poradenství v základních školách

Průřezová a volitelná opatření

- Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka
- Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
- Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
- Rozvoj infrastruktury včetně rekonstrukcí a vybavení
- Aktivity související se vzděláváním

3.2.2. Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace apod.

Mezi dotčené skupiny v oblasti vzdělávání řadíme zřizovatele škol, vedení škol, aktivní učitele, učitele a další pedagogické pracovníky, aktivní rodiče, rodiče, žáky, vzdělávací instituce, kontrolní orgány (ČŠI), odborné instituce a odborná veřejnost, spolky, zaměstnavatele a širokou veřejnost.

Pro kvalitu vzdělávání je nutná vzájemná komunikace, výměna informací, zapojení cílových skupin do problematiky vzdělávání a řešení problémů spojených s tématem vzdělávání.

3.2.2. Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Rizika jsou události, které mohou, ale nemusí nastat. Pro konečný výsledek je určující pravděpodobnost výskytu jednotlivých rizik a jejich dopady na dosažení cíle.

- Nedostatek financí
 - Opatření ke snížení rizika
 - čerpání z grantů a fondů (např. fondy EU)
 - spolupráce obcí a MŠMT, systémové nastavení funkčního financování
 - efektivní nakládání s finančními prostředky
- Klesající počet žáků vlivem klesajícího počtu demografického vývoje
 - Opatření ke snížení rizika
 - podpora státních orgánů směřovaná rodinám s dětmi
- Nedostatek kvalifikovaných pedagogů

- Opatření ke snížení rizika
 - zajištění dostupného a kvalitního DVPP
- Změny legislativy a složitost legislativy
 - Opatření ke snížení rizika
 - snaha o nastavení stálého legislativního prostředí
 - dobrá informovanost zřizovatelů a vedení škol
- Změny způsobené zaváděním nevhodných opatření v rámci inkluze
 - Opatření ke snížení rizika
 - spolupráce škol a poradenských pracovišť
 - zvýšení informovanosti pedagogických pracovníků
 - DVPP v oblasti inkluze
- Rostoucí počet žáků ohrožených školním neúspěchem
 - Opatření ke snížení rizika
 - nastavení podpory cílových skupin žáků ohrožených šk. neúspěchem
 - spolupráce škol a organizací a služeb v sociální oblasti (včetně OSPOD)
- Nezájem rodičů a dětí o vzdělávání
 - Opatření ke snížení rizika
 - vytvoření dobrého komunikačního prostředí mezi rodiči, školou a žáky

Jako možný způsob řešení rizik se jeví vytvoření kvalitního, obsáhlého a jednoduchého informačního portálu, na němž nalezne potřebné informace každý, kdo patří do dotčené skupiny.

3.3. Východiska pro strategickou část

3.2.3. Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů

Vymezení jednotlivých problémových oblastí a klíčových problémů v rámci projektu MAP ORP Kyjov vzdělávání v pohybu na ORP Kyjov a obce Moravský Písek vycházelo z několika dílčích výstupů analytické části Místního akčního plánu.

Problémy celonárodního charakteru, jako časté legislativní změny zákonů, vyhlášek, vývoj demografické křivky, financování školství, celkový nedostatek financí a příliš mnoho administrativy jsou věci, které je nutné zmínit, ale vznik strategického dokumentu Místního akčního plánu jejich řešení neobsáhne.

Záležitosti, které byly na našem území identifikovány a které chceme a můžeme nějakým způsobem popsat a řešit, a hlavní problémy v těchto oblastech jsou v předškolním vzdělávání zejména nedokonalá spolupráce mezi mateřskými a základními školami, což možná vychází mimo jiné také z nízké aktivity mateřských škol. Jako velký problém se jeví také vysoký počet dětí na jednoho pedagoga, který znemožňuje individuální práci s dětmi, zařazování velmi malých dětí do MŠ (do 3 let), nízká připravenost absolventů pedagogických škol nastupujících do praxe a chybějící přípravné třídy a zejména nedostatečná logopedická péče v MŠ.

V oblasti matematické a čtenářské gramotnosti je to nedostatečné nastavení školních vzdělávacích programů, v nichž dosud nejsou nové metody výuky adekvátně obsaženy, dále přetrvávají některé neefektivní, ale tradiční metody výuky a postupy a s tím související. Neochota některých učitelů i vedení škol vybočit ze zajetých kolejí a věnovat se těmto novým tématům. Málo hodin mateřského jazyka, vlivem dnešní doby děti nečtou, nevnímají text, nepoužívají diakritiku.

V další oblasti - Společné vzdělávání se jako největší úskalí jeví rychlá změna a nepřipravenost poradenských center, škol, vedení i učitelů samotných, chybí finanční prostředky, vzdělávání v dané oblasti a celková osvěta nejen mezi žáky, ale i mezi rodiči a širokou veřejností v oblasti inkluze. Také obavy o integrované děti – nezažijí úspěch, ostatní je nepřijmou, neboť velmi záleží na stupni a druhu postižení. Nedostatek školních psychologů a speciálních pedagogů a dalších pracovníků ve školství pro potřeby zavedení a nastavení správného fungování systému inkluze.

Ve školách na Kyjovsku chybí zařazování předmětů zaměřených na osobnostní rozvoj žáků a mravní výchovu (např. Etická výchova (viz RVP 5.10.2, str. 114)

Dále jsme se na největší problémy snažily podívat z pohledu poskytovatelů (ředitelé, učitelé), uživatelů (děti a žáci, jejich rodiče) a zřizovatelů.

Problémy ve skupině poskytovatelů vzdělávání jsou zejména upadající postavení učitele ve společnosti, prestiž tohoto povolání, velké nároky na jejich práci, nechut dělat něco navíc, chybí zapálení, motivace, zapojení i do jiných aktivit, ale i v rámci své specifikace posun zařazením nových metod do výuky. Nedochází k přenosu zkušeností a dobré praxe mezi školami, často ani v rámci jedné školy. Dále nízké kompetence třídních učitelů, nezdravé

vztahy ve školách a nezáměrem vedení škol o tuto problematiku – upřednostňování jiných priorit. Jako nedostatečná je hodnocena logopedická péče v mateřských školách a z toho vyplývající problémy s řečovými vadami na školách základních, dále nedostatečné vzdělání učitelů, které se projevují při řešení stále častějšího rizikového chování žáků ve školách. V současnosti stále nepoužívanější represe nemá dlouhodobý efekt, proto je třeba učit se používat jiné metody komunikace s žáky při řešení rizikového chování. Problémem je i neefektivní další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Uživatelé (děti a žáci, rodiče) jsou samostatnou skupinou, kde největší problémy byly identifikovány při vzájemné komunikaci a spolupráci se školou, dále jejich zodpovědnost/nezodpovědnost za výchovu, nezáměr a neochota rodičů se více angažovat při aktivitách školy. Ohrožení v oblasti komunikace a spolupráce je v degradaci školy ze strany rodičů jako odkladiště dětí, což je opět téma vztahu mezi školou a rodičovskou veřejností. Nedůvěra ve školu, v učitele ze stran rodičů. Problémem je i zodpovědnost žáka za vlastní chování a učení. Patří k tomu i kontext doby a společnosti, který vede k individualismu a případně k rozvoji rizikového chování dětí.

U zřizovatelů se problémy jeví zejména v komunikaci s poskytovatelem, často řešení jiného okruhu věcí (spíše těch investičních), kdy nevidí téma klimatu ve školách a třídách jako jedno ze základních a velmi důležitých.

Spolupráce a komunikace školy s externími institucemi (zejména poradenská centra) není často kvalitní a efektivní, chybí dostatečný počet kvalifikovaných pracovníků v těchto centrech, čekací lhůty jsou dost dlouhé a terénní výjezdy pracovníků do škol a poradenská činnost přímo ve školách je minimální.

speciálními vzdělávacími potřebami (např. poskytování skupinové výuky pro nadané žáky, doučování). Školy neumí připravit všechny žáky na bezproblémový přechod na další stupeň vzdělávání, nemají zajištěnu vnitřní i vnější bezbariérovost (zpřístupnění školy, vybavení učeben a dalších prostorů škol), chybí mimovýukové akce na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (projektové dny, autorská čtení, výstavy knih) a materiálně - technické zázemí (školní knihovny, čtenářské koutky, nástěnky, výstavní prostory, vhodné pomůcky), nedostatečné personální zabezpečení. Dále nezáměr ze strany rodičů – nejvýznamnější překážka (např. představování profesí spojených s rozvojem gramotností. Chybí sdílení dobré praxe, ne všude se např. spolupracuje s knihovnami. Školy nemají dostatečné materiálně technické zázemí pro rozvoj matematické gramotnosti (volně otevřené učebny, koutky, kroužky, dostatečné množství pomůcek, chybí literatura, personální zajištění). Chybí ITC vybavení (interaktivní tabule, audiovizuální technika, software, vybavené počítačové učebny) a pokud je ne všechen personál umí s ním pracovat (interaktivní tabule apod.). Chybí jazykové kroužky, doučování a mimoškolní aktivity v oblasti jazykových gramotností (cizojazyčná literatura, eTwinning (eTwinning je aktivita Evropské komise zaměřená na online spolupráci mezi školami, vzdělávání a vzájemnou komunikaci evropských učitelů realizovanou na portálu www.etwinning.net)). Učitelé nejsou jazykově vybaveni, neochota realizovat výuku nejazykových předmětů prostřednictvím cizího jazyka metodou CLIL. Chybí personální podpora a materiálně technické zázemí pro polytechnické vzdělávání (vybavení tříd, heren,

hřišť, keramických dílen, školních dílen). Školy nespolupracují se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření, nepodporují sociální, občanské a další klíčové kompetence na školách, potřebují investovat do kmenových tříd, tělocvičen, školních jídelen, družin, klubů, bezbariérovosti, snížení energetické náročnosti budov (pouze 36% je zatepleno), dále potřebují hřiště, zahrady, venkovní učebny.

Další popis problémových oblastí a klíčových problémů je z dat výzkumu potřeb MŠ:

MŠ se nedaří vhodně přizpůsobit vzdělávání a nastavit na různé obtížnosti v souladu se specifickými potřebami dětí. MŠ chybí navázání vztahů s místními a regionálními školami (společné diskuze, sdílení dobré praxe). Pedagogové neumí používat speciální a kompenzační pomůcky. Chtějí zvýšit úroveň komunikace k dané oblasti uvnitř školy, s odbornou i laickou veřejností. V MŠ se nerealizují akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství (výstavy dětských knih, ilustrací, hry na postavy z knih apod.). Chybí metodická pomoc a sdílení dobré praxe včetně spolupráce s obecními knihovnami, je třeba zvýšit úroveň komunikace a spolupráce s rodiči. Dále nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj gramotnosti, nespolupráce s učiteli ZŠ. Chybí podpora klíčových kompetencí k rozvoji kreativity podle RVP PV. Učitelé sami potřebují rozvíjet znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání. MŠ nespolupracují s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky. Není osoba schopná jim poradit. Investice do vybavení heren, didaktických pomůcek, vybavení tříd, výpočetní technika, čtenářské koutky, prostor na rozvoj pregramotností a polytechnických dovedností, hřiště, zahrady, jídelny, tělocvičny.

Zejména malé obce mají problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol. Úprava zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál víc objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností. Obce investují třikrát větší částky do školství, než jsou prostředky z RUD určených na školství.

Díky spolupráci v obci může docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany. Škola jako komunitní centrum sehrává velmi významnou roli ve zvyšování kvality života v dané obci, stává se také prostorem pro trávení volného času a kultury.

3.2.4. Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Pracovní skupina vymezila osm prioritních oblastí pro náš region. Jsou to Předškolní vzdělávání a péče, Mimoškolní vzdělávání a zájmová činnost, Klima školy a třídy, Vzdělávání a zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků, Poradenství, Společné vzdělávání, Komunikace a spolupráce (síťování), Gramotnost v základním vzdělávání se zaměřením na čtenářskou a matematickou gramotnost. Pracovní skupina dále zformulovala problémové oblasti ve vzdělávání.

3.2.5. SWOT – 3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Předškolní vzdělávání a péče

V oblasti předškolního vzdělávání je v regionu hlavními silnými stránkami velmi dobré materiální zabezpečení školek a kvalitní kádr většinou vstřícných učitelek MŠ. Také dobře funguje komunikace v triádě rodič- dítě – učitel. Dále byly uváděny i další oblasti na dobré úrovni jako např. Dobrá spolupráce se zřizovateli, možnost dalšího vzdělávání pro zájemce z řad pedagogů, dobrá dostupnost školek pro všechny zájemce a již fungující společné vzdělávání (inkluze), která byla ukázána na konkrétních případech. Na těchto silných stránkách se určitě dá v budoucnu stavět.

Mezi slabými stránkami, tedy oblastmi, které úplně nefungují, byla uvedena malá aktivita školek, dále nedokonalá spolupráce mezi mateřskými a základními školami, což možná vychází mimo jiné také ze zmíněné nízké aktivity. Jako velký problém se jevil také vysoký počet dětí na jednoho pedagoga, který znemožňuje individuální práci s dětmi. Mezi dalšími problémy se objevovaly např. Finance celkově (ohodnocení učitelů i prostředky na provoz a pomůcky), zařazování velmi malých dětí do MŠ (do 3 let), malá připravenost absolventů pedagogických škol nastupujících do praxe, příliš mnoho administrativy, chybějící přípravné třídy.

Jako příležitosti pro další rozvoj v oblasti předškolního vzdělávání viděli členové pracovní skupiny zájem rodičů o práci MŠ, možnosti získávání nových finančních zdrojů a možnosti zařazování alternativních forem předškolního vzdělávání v regionu.

Jako hrozby a ohrožení bylo formulováno snižování počtu dětí, což je obecný celoplošný jev a s tím související tzv. „boj o děti“ mezi jednotlivými zařízeními, který je způsobován mimo jiné také způsobem financování škol a školských zařízení. Uveden byl také problém povinného očkování, v němž vidí hrozbu především alternativně smýšlející členové pracovní skupiny.

Mimoškolní vzdělávání a zájmová činnost

V prioritní oblasti mimoškolního vzdělávání se pracovní skupina shoduje v tom, že tato oblast je na okraji zájmu, má ovšem velký potenciál dalšího rozvoje. Mezi silné stránky a zdroje v regionu patří síť organizací poskytujících tuto službu a různé typy těchto zařízení, velká rozmanitost nabídky činností, vysoká kvalifikovanost pracovníků v mimoškolním vzdělávání a opět již fungující společné vzdělávání (inkluze).

Mezi slabé stránky patří již zmíněné „živoření“ na okraji školského systému a z toho vyplývající podfinancování činnosti těchto zařízení a velká konkurence, která v konečném důsledku působí kontraproduktivně.

Příležitosti vidí pracovní skupina v programech dobrovolnictví a „Mládež a akci“ a hledáním nových forem spolupráce mezi sebou i s dalšími partnery. Během prázdnin, kdy je školský systém v útlumu, je velká příležitost vyplnit čas dětí smysluplnými činnostmi pořádáním a organizací kvalitních příměstských táborů.

Klima školy a třídy

Klima školy a třídy zařadila pracovní skupina mezi prioritní oblasti, protože si uvědomuje, že právě tato témata úzce souvisí s kvalitou edukačního procesu. Pracovní skupina vyhodnotila jako silné stránky této oblasti to, že většina škol v regionu jsou malé s blízkými vztahy téměř rodinného typu a jako takové jsou přirozenými centry života obce. Školy se navíc bezpečné klima již nyní přirozeně snaží vytvářet.

Jako jisté slabé stránky byly uváděny nízké kompetence až nekompetentnost třídních učitelů, nezdravé vztahy ve školách a nezáměr vedení škol o tuto problematiku – upřednostňování jiných priorit. Zde je velký prostor nastavení změn v budoucnosti při zacílení vzdělávacích programů pro učitele i ředitele škol, což je zřejmé i z formulovaných příležitostí.

Právě mezi příležitostmi je zmíněno další vzdělávání vedení škol a třídních učitelů především v oblasti vedení a řízení skupin (dynamika skupiny), dále využívání nových metod v práci s žáky a kontraktování pomoci, která do škol a tříd přichází zvenčí – tedy odborných pracovníků, jako pomoc pro třídního učitele při prevenci i řešení rizikových jevů ve skupině / třídě. Nelze také přehlížet zdroje žáků, které při správném nasměrování mohou být klíčové při nastavování a udržování bezpečného a příjemného klimatu ve školách (například zakládání a vedení Žakovských parlamentů a podobně).

Mezi ohrožující aspekty tohoto prioritního tématu jistě patří kontext doby a společnosti, který vede k individualismu a případně k rozvoji rizikového chování dětí. Tento kontext může přinášet také malý zájem rodičů a vůbec veřejnosti o život ve škole a školu vůbec, případně ne příliš dobré vztahy se zřizovateli škol, kteří nevidí téma klimatu ve školách jako prioritní a důležité. Tyto hrozby ovšem mohou být současně podnětem ke změnám.

Vzdělávání a zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků

Vzdělávání pedagogů je vnímáno jako důležitá součást oblasti školství v regionu. Již nyní je hodnoceno jako silná stránka to, že pedagogové mají o další vzdělávání zájem a dokonce funguje i sdílení informací nabytých při DVPP nebo samostudiu v rámci školy s ostatními pedagogy. Pedagogové se také nebojí používat nové metody a formy výuky, učitelé vnímají zodpovědnost za svou práci.

Jako slabá stránka bylo vyhodnoceno především málo efektivní DVPP.

Příležitosti vidí pracovní skupina ve sdílení dobré praxe a to v domácím prostředí i se školami v zahraničí. Také jsou dnes otevřeny možnosti pro získání finančních prostředků z jiných než běžných zdrojů. Důležité je podle pracovní skupiny také zpracování kompetenčního modelu učitele jednotlivými školami – tedy jakého učitele (odbornost, schopnosti, kompetence...) škola ve svém týmu potřebuje. Kompetenční model pedagoga samozřejmě úzce souvisí s formulovanou vizí školy.

Jako ohrožení vidí pracovní skupina nabídku a efektivitu DVPP v regionu, přetíženost učitelů.

Poradenství

Prioritní oblast poradenství zahrnuje poradenství v širokém slova smyslu – tedy výchovné a kariérní poradenství, prevenci, logopedickou péči, speciální pedagogy, školní psychology a další poradenské pracovníky působících na školách a pro školy.

Jako silné stránky regionu je poměrně vysoký počet poradenských center a zájem škol s těmito centry spolupracovat. Ve školách také fungují základy poradenských pracovišť složených z metodiků prevence a výchovných poradců (případně dalších pracovníků), na nichž se dá v budoucnu stavět a tyto dále rozšiřovat podle potřeby jednotlivých škol.

Jako nedostatečná je hodnocena logopedická péče v mateřských školách a z toho vyplývající problémy s řečovými vadami na školách základních, nedostatečné vzdělání a kompetence učitelů, které se projevují při řešení stále častějšího rizikového chování žáků ve školách. V současnosti stále nejpoužívanější represe nemá dlouhodobý efekt, proto je třeba učit se používat jiné metody komunikace s žáky při řešení problémů.

Jako významná příležitost je vnímána možnost získat dostatečné finanční prostředky na programy i poradenské pracovníky z různých zdrojů (nejčastěji z tzv. šablon), dále využívání regionálních poradenských center, případně vytvoření společných poradenských center v rámci tzv. síťování škol (např. poradenské zařízení společné pro více škol) a vytváření a využívání efektivních preventivních programů pro dané školy.

Jako hrozbu pro tuto prioritní oblast vidí pracovní skupina v nepřipravenosti stávajících poradenských center, nezájmu rodičů a celkově v nefunkčním systému (nedostatečná či žádná spolupráce s OSPODy a podobně). Dále byla zmiňovaná malá kapacita PPP, která bude ještě snížena novou rolí PPP v projektu společného vzdělávání (inkluzi) a nedostatek kvalifikovaných pracovníků pro poradenský systém.

Společné vzdělávání

Společné vzdělávání – tzv. inkluze, je dnes široce probírané téma. Učitelé právem vytýkají celému projektu špatnou připravenost a malou informovanost, kdy ani poradenští pracovníci nemají komplexní informace o průběhu. Celkově jsou tedy školy na inkluzi málo připraveny a projekt klade mnoho otázek, ovšem nabízí zatím jen málo odpovědí. Potěšitelné je, že společné vzdělávání na mnoha školách v našem regionu přirozeně funguje již dnes a některé školy s ním mají zkušenosti i dlouhodobé. Jako další silné stránky jsou hodnoceny možnosti získávání finančních prostředků na stávající i budoucí společné vzdělávání žáků včetně všech oblastí, které s tímto souvisí.

Jako slabá stránka je zmíněno především ohrožení dětí, které v konkurenčním prostředí běžné školy nemusí zažívat úspěchy v mnohých oblastech. Dále je velkým problémem nepřipravenost učitelů SPC, PPP a dalších subjektů, o čemž se zmiňujeme výše, a také z praxe vycházející obava z problémů komunikace mezi učiteli a asistenty. Aby byla spolupráce efektivní, musí si především učitel s asistentem „sednout“ po lidské stránce a také je důležitá odbornost asistenta a vzájemná ochota ke spolupráci.

Rovnoprávný přístup všech ke vzdělání, zvýšení kvality života dětí s SVP a změna pohledu společnosti na integrované děti je největší příležitost této prioritní oblasti.

Přestože mezi silnými stránkami figuruje „dostatek financí“ na oblast inkluze, mají členové pracovní skupiny obavu podloženou zkušenostmi z minulých projektů v oblasti školství, že se v budoucnu financování inkluze změní a bude přesunuto na samotné školy – jinými slovy, že dostatek peněz v budoucnu nebude. Dále je zmíněna obava rodičů „běžných“ dětí z toho, co projekt přinese právě jejich dětem, která vyplývá z nízké informovanosti o této oblasti a díky tomu vytváření různých fám podporovaných i médii. Jako další ohrožení vidí pracovní skupina v pracovní i psychické zátěži dotčených pedagogů.

Komunikace a spolupráce

Téma komunikace a spolupráce bereme v širokém kontextu na všech možných úrovních. Jako fungující a silné stránky je v regionu postavení škol, které se dá vyjádřit heslem: Škola v obci = život v obci, které svědčí o dobrém propojení škol a společenského života převážně v menších obcích regionu. Z toho vyplývá také dobrá spolupráce školy s rodiči a celková spokojenost rodičovské veřejnosti se školami. Také komunikace a spolupráce většiny učitelů v rámci školy je silnou stránkou školského systému v regionu.

Jako nedostatečná se jeví spolupráce s poradenskými zařízeními, komunikace se zřizovateli a přestože v kategorii silných stránek byla spolupráce hodnocena jako dobrá (viz výše), důvěrný vztah mezi rodiči a školou vyplývající z nezájmu rodičů je uveden ve stránkách slabých. Je zde tedy dost prostoru pro další analýzu stavu a zlepšování stavu.

Příležitosti vidíme právě v aktivním zapojení rodičů a zřizovatelů do školních akcí i dalšího života škol, sdílení dobré praxe mezi pedagogy škol v regionu (což se objevuje i v prioritní oblasti Poradenství) a také vytváření komunitních center setkávání v obcích právě prostřednictvím škol.

Ohrožení v oblasti komunikace a spolupráce vidí pracovní skupina v degradaci školy ze strany rodičů jako odkladiště dětí, což je opět téma vztahu mezi školou a rodičovskou veřejností. Dále vidíme ohrožení v širším pojetí komunikace mezi více generacemi – tady vměšování se do procesu ze strany prarodičů, kteří často nerozumí moderním trendům ve vzdělávání a hledají jistotu v tom, co kdysi prožili sami... Velmi zásadní ohrožení je v nezájmu o spolupráci mezi školami vedoucí k izolaci školy a jejím zakrnění. Východisko může být právě v zasíťování škol v regionu.

Gramotnost v základním vzdělávání

Jedná se především o gramotnost čtenářskou a matematickou. Vzhledem k tomu, že v minulých letech byly tyto oblasti ve školství „nastartovány“ díky finanční podpoře tzv. šablon (především výzva č. 56), máme ve školách základy pro další rozvoj. Díky zmíněné podpoře je k dispozici materiální vybavení, dostatek programů v nabídkách DVPP vzdělávacích agentur a také učitelé jsou ochotni v této oblasti pracovat a dále ji rozvíjet. Na mnoha školách dobře fungují čtenářské dílny a další nové metody práce, také soutěže a olympiády mívají velkou účast žáků.

Mezi slabé stránky patří nedostatečné nastavení Školních vzdělávacích programů, v nichž dosud nejsou tyto nové metody dostatečně obsaženy, dále přetrvávají některé neefektivní, ale tradiční metody výuky a postupy a s tím související malá ochota některých učitelů i vedení škol vybočit ze zajetých kolejí a věnovat se těmto novým tématům.

Právě oblast doplnění ŠVP směrem k získání čtenářské a matematické gramotnosti a využívání nových metod (např. SFUMATO ve čtení nebo matematika podle Hejného) může být příležitostí pro rozvoj, zvláště když současný systém finančních prostředků podle šablon právě tyto oblasti preferuje.

Již zmíněné zajeté koleje – tedy neochota zkoušet nové postupy může být hrozbou nejen ze strany učitelů, ale také ze strany veřejnosti - rodičů a prarodičů, kteří těmto postupům nerozumí a nevěří v jejich smyslnost. Z toho vyplývá další ohrožení při komunikaci rodiči o zavádění jim neznámých metod a také určitý kontext doby, který např. příliš čtení nepreferuje a klade přehnaný důraz spíše na informační technologie.

